

თეორია

პიზია?

[illegible]

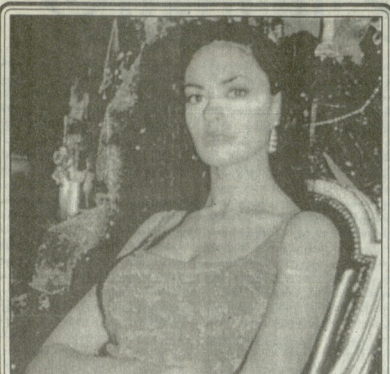
დენტოა მზრიდან ურთიე
მრეხავე აზრეი დამილ
ბია აღნიშნულ საკითხთ
რეაქშია ფნოვმენალ ურ
ერის, სოციოლოგიისა დ
სოფლის მაქს ვებერის
ლესა რელიგიის კლევი
მისი აზრი, რელიგიის მ

[illegible][illegible][illegible]

მალე ექ-
ობ. ჩემი წერილი „რე-
ობს. კულევა“ („რე-
ობს. კულევა“), სადაც მოცემია
ლითხე, რომ ცნობილი
იქონებმა და რელიგი-
ფარებასა და სავალა-
მები დაუგზავნა თავიანთ
თიხვებს მამარი მისი
თავად არ იყვნენ რე-
ანუ არ გაჩნდნენ „რ-
მესიკალიზა“.

[illegible]

ფრანგმა მედიკოსმა
რთულ კოლეგებთან
უფასოდ გაისინჯა და
დი სამედიცინო დახმ
მოუწინეს ქართველ
ასე რომ, საფრანგვე
ველოს ურთიერთობ
ვლოდ კარგი პირი



ბრაცია — ყველაზე ბრაციოზული მსახიობი

მსოფლიო კინოკაბადონზე ახალი ვარსკვლავი აკიფა — ეს არის 28 წლის იტალიელი მსახიობი ბრაცია ბრაცია. რეჟისორები აღნიშნავენ მის სილამაზეს, სილამაზეს, სილამაზეს და ინტელიგენტ გარემოებას. მისი გარემოება არაა არ უსწავლია სა- მსახიობო ხელოვნება, წარმოშობით იგი სიცილის ერთი მთავარი სილამაზეა და 17 წლისა იგი, როდესაც პირველად ჩაიკადა ქალაქში.

აშშ: ეთნიკურ ბაზრავალუბროვნებას თეორიკანიათა დასტოვება მოჰყვა

„დამტკიცებ ნიშნის“ ტიტლის ფონზე შედგენილი, რომელიც მო- ლდებს ამერიკის მთავ- რების მტკიცებას, გა- ზადადს შეთქმულებულ შტატების ეთნიკური მრავალფეროვნება. რო- გორც გარკვეულ ადრე- მდებ, დღეს ამერიკის ე- ლიტი, რომელიც მოდ- ლიტი, რად ნიშნებს — რასობრივი კუთვნი- ლბა ამერიკის განა- ლის პირველი დამტკი- რის, რომელიც შეიქმნა და ასევე ყველაფერი, ქუჩის ძარცვით დაწყე-

მიკრონიშული — „კოლიგლობა“ სამსახურში

მიკრონიშულია პალეო იმპერია, მაგრამ რეალური შე- დგენის თაობაზე წერს „დელიტ გელერატი“. მოგადადე- ლმა ქალმა ძალიან შეუმჩნევლად გადაიგნა დარგმა, ხოლო როდესაც გამოვლინდა, აღაშკარადა ძლიერი სამხრეთა- ფრიკული აქცენტით. ექიმები ამ მოვლენას უცხოური აქცენტის სინდრომს უწოდებენ. მსოფლიოში ათობით ამგვარი მე- მისებება აღრიცხულია. მათი მიზნები ხდება თავის გვირგ- მარსებზე ნახევარსფეროს აღმინება მუხლის არეში. აღ- წერილია შემთხვევები, როდესაც ინგლისელ დეწყობა ლ- პარაგი მესკურა აქცენტით, ნორვეგიელს — გერმანული, ხოლო პორტუგალიური წარმოშობის ამერიკელს — ჩინე- რით. ფსიქოლოგები აღნიშნავენ, რომ ეს აღმინება ვერ იბრუნებენ თავიანთ ჩვეულ მეგობრების მანერას და ამის გამო დიდ სინდრომს აწყდებიან ურთიერთობაში.

გადლიერება ამა სპორტს!

პრობლემა ილია რე- პინის სახელობის სახე- ტური აკადემიის სტუდ- ნტებს დახმარების სახით 120 მილიონ რუბლ მისი- ცნობილმა მოქანდაკე მუ- რამ წერეთელმა, წერს ე- რნესტ „ოქონიო“ (№ 4). ეს ფული მომხმარებელს ქა- ლადის, საუბარების და საზოგადო აკადემიის სტუ- დენტებისათვის საჭირო სხვა ნივთების შეძენას, გა- რდა ამისა, აკადემიის სა- მეცნიერო სამუშაო განხრ- ხელი აქვს რამდენიმე სა- ხელობითი სკიპინი და გა- მოყუის საკუთესო სტუდ- ნტებს.



ბილია, მურამ წერეთელი უნაგაროდ ქმნის და დამს- თავის ნაწარმოებებს, მამ- სილიან აქვს ანდერს ფული, თანავე სხვებს რომ დაე- მაროსო, — დასძენს „მად- ლიერი“ ჟურნალი.

ქიმიკი უარყოფს შურნალისტთა მოწოდებას

ქიმიკი ფრედერიკ მილიმ, რომელიც პირველი მივიდა ა- გრკატასტროფისა და პირველი დაიანს დაღუპულს ადგილზე, ინტერვიუ მისაქცნა „ნიუიუიკს“. სასწრაფო დახმარე- ბის ექიმი შემთხვევის ადგილზე მივიდა სამ წუთში მას მე- მდებ, რაც მიიღო ენობა კატასტროფის შესახებ. როგორც მილიმ თქვა, დაიანს არ ჰქონდა გადაჩენის აბსოლუ- ტურად არავითარი შანსი, მაშინაც კი, უკუდური შემთხვევა რეანიმაციის შესახებ რომ მიმდინარეობდა, — იმდენად მნიშვნელოვანი იყო გრილობები. გარდა ამისა, ექიმმა უ- რყო ის სხეში, თითქმის დაიანამ თითქმის, უკანასკნელი უ- რვილი გადაეცა თავისი ფეხისათვის.

პრობლემა უდაბოლ პრის

მედიკოსი პრეზიდენტის განცხადება — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.

— დასახლებული ქო- ლოების „შედაგენლო- ბა“ ასეთია: 41 „ოქრო“, 34 „ვერცხლი“ და 48 „ბრინჯაო“. მათგან ოლი- მპიური სახეობებში ჩე- ნეურთა ნადავლი 1 ვერ- ცხლისა (გოგრიტი რეპა- მინელი, ძიუდო) და 2 ბრინჯაოს (ელდარ კურ- განიძე, თავისუფალი ჭი- დანობა და გოგრიტი გეგამაშვილი, ძიუდო) მე- დალს შეადგენს. გასათვალისწინებელია, რომ საბავიო მიმდინარე გ- მის (მეორე, მეოთხე მე- დლი) წრეაღს ეცხლის ხაზზე არ გამოვლია სა- ხელობის გვირგვინის მსო- ლელი ნიშნის საღვთაბე- ჯერჯერობით აბგადა- რად რჩება კიდევ ერთი ოლიმპიური ჩემპიონის დავით სახაველიშვილის საკითხი. რასაკვირვე- ლია, კარგია, რომ მან მე- ორედ გაიმარჯვა სამხისტო მსოფლიო ჩემპიონატზე, მა- გრამ, ვფიქრობ, მკითხველი დამეითანხმება, რომ უფრო პრესტიჟული იქნებოდა ოლიმპიურ სახეობაში — ძი- უდოში დაემატიებინა ამ- ბიციების საფუძვლიანობა. გარდა ამისა, მსოფლიო ჩემპი- ონატში იგი პარმიდან მსოფ- ლიო ჩემპიონატის ერთ- ერთი მედლით დაჯილდო- ნდებოდა. სასიამოვნოა, რომ ხანმო- კლე შესვენების შემდეგ კვლავ რჩება უკუდოე- რის ქართველი მოკრევე გო- როტი კანდელაკი. მან პი- რველივე საერთაშორისო ტურნირზე მოიპოვა მსოფ- ლიო ჩემპიონატის ლიენ- რა და დღეს ბუდაპეშტში, უმაღლეს ფორმებზე მყოფე- ბა. განვლილი მსოფლიო ჩე- მპიონატების ანალიზი ადა-

პრობლემა უდაბოლ პრის

პრობლემა უდაბოლ პრის — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.

პრობლემა უდაბოლ პრის

პრობლემა უდაბოლ პრის — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.

პრობლემა უდაბოლ პრის

პრობლემა უდაბოლ პრის — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.

საზღვარგარეთ

საზღვარგარეთ — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.

საზღვარგარეთ

საზღვარგარეთ — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.

საზღვარგარეთ

საზღვარგარეთ — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.

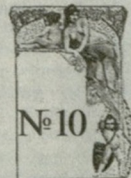
საზღვარგარეთ

საზღვარგარეთ — მიმდინარე სპო- რტულ სუბორში ქართველ სპორტსმენთა მიერ საერთაშო- რისო სპორტულ მოთხოვნულ 123 შედეგის შესახებ — კო- მენტარს უკეთებს საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დე- პარტამენტის თავმჯდომარე ახმდ სპირიანი.



საზოგადოებრივი

„საქართველოს რესპუბლიკის“
ყოველთვიური დამატება



...დიდია, განუზო-
მელია მნიშვნელოვანი
თეატრისა ყველა
ერისათვის. კულტუ-
რა თეატრისა უმაღ-
ლესი კულტურაა
ერისა. იგი ხარობს,
ფრთებს ისხამს მა-
სთან ერთად და ეცე-
მა, კვდება ერის სი-
კვდილთან ერთად.
სანდრო ახმეტელი.

გიგა ლორთქიფანიძე — 70

რამდენიმე ხელისუფლებამ, რეჟისო-
რებმა ბევრი დაიწერა და დაიწერა
კიდევ. მკაცრების საგანი ხდება
გამოჩენილი ქართველი რეჟისორის
გიგა ლორთქიფანიძის შემოქმედება,
რომელიც დღეს შენიგნა და მრავალ-
ფეროვანი თაყვანისმცემელი პაეცა.

გიგა ლორთქიფანიძე არა მარტო
როგორც ხელოვანი, არამედ როგორც
პროფესორი, უთუოდ დიდ ინტერესს
წვევს ქართულ ინტელიგენტურ ოჯა-
ხში გაზრდილმა ბავშვობიდან შეი-
ყვარა ისტორია, მსოფლიო ლიტერატუ-
რა, ხელოვნება. იგი ცხოვრობდა
რთულ და კონსტრუქციულ სახლში
და ისევე, როგორც მის ბევრ თანა-
ზრდას, ადრე მოუხდა რთული არ-
სტყვის გაკეთება ცხოვრებაში. მაგრამ
ამ დრომ გამოიჩინა მისი ხასიათი,
თი, არ ღატორუნა, არ გაგება, არა-
მედ წინააღმდეგობას, ბრძოლას შე-
ყვარებული სახელობის თეატრალურ
ინტელიგენტში, კვლავ არსებობს წინა-
მედ და მინდა დაიხასიათოს „თეატრალ-
ური მექანიზმი“, მისი კომპიუტერი. აქ
გაიყვანა მან ბევრი ცნობილი ხელო-
ვანი, ნახა საინტერესო საექსპერი-
მენტები, არ აქედნა კონსტრუქციები.

მოპოვებული რეჟისორისთვის ამ წრეში
გრძელი ჰუმანიტარული შემოქმედებითი
დასაწყისი იყო. ცნობისმოყვარე, და-
საწყისი, მძიმეული ხასიათი მას შე-
ეძინა მოძრაობაში აქტიურობა, არ იყო
და დაღლი, მოწყვლადობა. მას უკვარს
ცხოვრება მთელი მისი მრავალფერო-
ვნითა და ამიტომ ახალგაზრდობაში
ხარდა ითვისებდა, იყოფა ყოველივე
ახალსა და საინტერესოს. მისი კოვის
დასაწყისი კის სახელობის თეატრალ-
ური ინსტიტუტის დამფუძნებლის შემ-
ოქმედ, გეგმავდა და ორგანიზებდა
იგი დაბრუნდა იგი საქართველოში.

ახალგაზრდა ნიჭიერმა რეჟისორმა,
რომელიც ენთუზიზმით მუშაობდა მე-
ორე თეატრალურ ქალაქში, ქუთაის-
ში, თეატრალური საზოგადოებრიობის
ინტელიგენცია გამოიწვია. იგი კოვ-
მუნისტური სახელობის თეატრში მი-
იწვიეს და სწორედ აქ, სცენის დიდმა
მწიგნავმა დაიწახს არა მორცხვი და
მოკრძალებული ახალბუბა, არამედ ხე-
ლოვანი, რომელმაც იცოდა, რის გა-
კეთება სურდა სცენაზე და რისკენ მი-
მართულიყო. დაიწყო საინტერესო პე-

რიოლი ხელოვანის ცხოვრებაში. იგი
თამაშად ნიშნავდა დაღმამი დიდ მსა-
ხიობებს, კამათობდა და ამკიცებდა
თავის სიმართლეს, თავის შეხედულებას.



დიდი ამოცანებისა და განცდების სცე-
ნური გიგანტი — საექსპერიმენტი.

როგორც რეჟისორი, იგი არ ეკუთვნის
არც ნოვატორ-რეჟისორებს, არც
კონსერვატორებს, მისთვის მთავარია
შეიქმნას ჰუმანიტარული მხატვრული ნა-
წარმოები, რომელშიც ყოველთვის
აქოს თავის სულსა და გულს.

დიდი შემოქმედებითი ფანტაზიის მქო-
ნე ხელოვანი მომხრეების გრძნობა არა-
სოდეს დაღაგობს, მისთვის მიუღებელ-
ია ნოვატორიზმი ნოვატორიზმისათვის.
გიგა ლორთქიფანიძე სიფრთხილისმოყვარე
ადამიანია, მას ახასიათებს თუ-
მორი, საგარეო, იგი უსკვლავ გრძნობს
კომპიუტერ სიგუიებს, რაც ნათლად ჩანს
მის ანაზღაურებაში ანეკდოტებში, „გა-
თამაშებულ“ სცენებში. გ. ლორთქიფა-
ნიძე მარტო ნიჭიერი ხელოვანი კი არ
არის, მთელი მისი ადამიანურობა არ
ნიჭიერებით აღბეჭდილი. მას არ უკვარს
გრადუიკული, დრამატული სიგუიების

არც ერთი კადრი არ არის „თითიდან
გამოწოვილი“, ხელოვნური, ძალით
თავის მოხვედრი. ყოველი სცენა, ყო-
ველი ეპიზოდი დიდი მინაგანი ლოგი-
კითა და სიმართლით გამოირჩევა. ლო-
გიკურია ყოველი მიმანსკენა ავა-
სიკენაზე იგი განლაგებული, ეფრთ-
ხივით თუ სცენის ხილვებში, მიმა-
სიკენებს უკანასკნელს მოქმედების მი-
ნაგანი კანონები, ცხოვრებისეული, ფსი-
ქოლოგიური სიმართლე.

საექსპერიმენტული შემოქმედითა მიერ შე-
ქმნილი კოლექტიური ნაწარმოებია, რო-
გორც სიმფონიაში, ყველას თავისი „მე-
ლოდია“ აქვს, თავისი გონი, ამიტომ
მაც ასე ორგანულია მხატვრის, კომ-
პოზიტორის როლი მის წარმოდგენე-
ბში, ასე რელიეფურია მხატვრობა სა-
ხეობა. გ. ლორთქიფანიძის დამოკიდე-
ბულება მხატვრობაში ცალკე სახეობის
თემა. რეჟისორისთვის მხატვრობა სულაც
არ არის მარტო მასალა რეჟისორის

ლი ადგილი მის შემოქმედებაში ქა-
რთულ თემს (რად ღრის თუნდზე მა-
რტო ნოდარ ღუმბაძისა და პოლიკარპე
კახაბაძის ნაწარმოებთა დაღმებში).

გიგა ლორთქიფანიძე თხემით გერო-
მულ ქართველი რეჟისორია, რადგან
თითონ არის ქართველი სულით ხო-
რეამდე ხელოვანი შედამ საზოგადო-
ობის თავისი ხალხის, ერის „უკვდა-
ვების წყაროთი“, მისი დაფარული, მა-
გრამ უსაზღვროდ მდიდარი სულიე-
რი ცხოვრებით.

გაგა წლები, აღარ ვიქნებით წვეს,
აღარ იქნება რეჟისორის ესოდენ სა-
ინტერესო დაღმები, მაგრამ ხელო-
ვნების ისტორიაში, ხალხის სულის და-
ფარულ ხეყვლებში დარჩება დიდი, ნი-
ჭიერი ხელოვანის სულიერი ცხოვრე-
ბის ნაკვეთები, ნაპერწკლები, რომ-
ლებსაც ჩაქრობა არ უკნიათ.

ამ წერილს არა აქვს ცნობილი ხე-
ლოვანის შემოქმედებითი ანალიზის
პრეტენზია, ეს მომავლის ამოცანაა.
არ უახსებლებ დაღმებს, არ უახსა-
ლმებ მთელ რიგ პერიოდებს გ. ლო-
რთქიფანიძის შემოქმედებაში, თუნდაც
აქედით რუსთავეის თეატრის დაარ-
სება, მუშაობა კინოში, ოპერაში, ვეო-
ნში, არ არსებობს რაიმე თეატრალური
სანახაობა, რომელშიც არ უკადის თა-
ვისი ნიჭი მძიმეულ, მუდამ მოუსვენარ
ადამიანს და შემოქმედს...

დღეს იგი თვითღარა, მაგრამ ასაკს
პასპორტი არ განსაზღვრავს, ბაგონი
გიგა კი ბევრ ახალგაზრდაზე უფრო
ახალგაზრდაა. მუდამ ბრძოლისთვის,
უკომპრომისო ბრძოლისთვის არის
შემართული, რასაც არ უნდა ესებო-
დეს ეს. ის არც ერთ ადღს არ და-
თმობს თავის რწმენისას ხელოვნე-
ბაში და დიდ სამოგადოებრივ მო-
ღვაწეობაში, რომელსაც იგი უწე-
ვა. პირში მოქმედია, თუნდაც უხე-
მა, მაგრამ თავის სიმართლემ და-
რწმუნებულა. იგი კვლავ დაუღუპ-
მელია, თეატრალური და ორთონი-
ული. ორი რამ უკვარს ქვეყანაზე ყვე-
ლაზე ძლიერ — თავისი ოჯახი, რომ-
ელიც ნიჭიერი ხელოვანთა კრებულს
წარმოადგენს და თავისი პროფესია —
ხელოვნება, რომლისთვისაც დაი-
ბადა, რომლითაც ცხოვრობს და იც-
ხოვრებს დღესაც.

ნადია შალუბაშვილი.

ცხოვრება ხელოვნებაში და ხელოვნებაში

ამ წლებში გამოჩნდა მისი თვისე-
ბა, — ყოფილიყო ლიბერი. დასმა მი-
სი ორწუნა და ერთმანეთის მოსყვარე სა-
ინტერესო, აქტიური გამარჯვებუ-
ბით დასაყვარე საექსპერიმენტი, გამოჩნდა
მისი რეჟისორული ინდივიდუალობა, ნა-
თუელი გახდა მისი პიროვნება.

გიგა ლორთქიფანიძე მძიმეული, მე-
დამ მოუხეივარი ხელოვანია, უკვარს
ხელოვნების ყველა დარგი — ლიტერატუ-
რა, ფერწერა, სკულპტურა, მუსიკა,
უკვარს და პროფესიულად კრეკვა ყვე-
ლაფერში. შეიძლება ამიტომაც არის
მისი საექსპერიმენტი და ფილმები ეხო-
დენ პარმისიული, დიდი ამრითი შე-
რუი. გ. ლორთქიფანიძის არ სწამს
„მოლა“ ხელოვნებაში, მისთვის არსე-
ბობს მხოლოდ ორი რამ: ნიჭიერება
და უნიკობა. როგორც ფერმწერი, იგი
იყენებს ყველა ფერს, რათა შექმნას

პედალიზაცია. გრაგედიში, ყველაზე
დრამატულ სიგუიებშიც გარეთ არ
გამოაქვს, არ ამიშვებს გაცივებს, გა-
ნჯავს, ეს ყოველივე მინიით, ნახევარ-
გრადუსში ფილდება ისევე, როგორც
სარადიონული ლიბრი. შეიძლება ამან
დააბნელოს იგი შესანიშნავი მხატვ-
რობისათვის და შესანიშნავი სახე-
ებით გაამდიდრა ქართული სცენა.

გიგა ლორთქიფანიძის მიერ დაღმე-
ლი საექსპერიმენტი თეატრში, ოპერაში,
ოპერეტაში, მისი შესანიშნავი ფილმები
(რად ღრის თუნდაც კლასიკური „და-
თა თეთანაშა“) ღრმა ადამიანურობით
გამორჩევიან, მისი დაღმები მარტო
კი არ „ართობენ“, არამედ სულიერად
ამდიდრებენ მაყურებელს. გიგა ლო-
რთქიფანიძის არც ერთი მიმანსკენა,

ჩანაფიცის გამხორციელებისათვის. რე-
ჟისორი და მხატვრობა ერთობლივად ქმ-
ნიან მხატვრულ სახეს. რეჟისორი არ
ბორკავს მხატვრობის ფანტაზიას, ინიცი-
ატივას, პირიქით ხელს უწყობს მათ გა-
მოყვანაში. შეიძლება ამიტომ არის,
რომ გიგა ლორთქიფანიძის დაღმე-
ბში ასე იფერქნება მხატვრობა ნიჭი,
ამდენად აქტიური გამარჯვებები, ასე
უკვარს მხატვრობის მასთან მუშაობა.
თუნდაც ფილმი „დათა თეთანაშა“ სიმ
ჰუმანიტარული აქტიურობა „ვარსკლავ-
თქვენა“! აღბათ, ამის მისაღწევად სა-
კმარისი არ არის პროფესიული ოსტა-
ტობა, საჭიროა გიგანტური და გჯერო-
დეს მხატვრობის, ენოლ მას.

გიგა ლორთქიფანიძე, გარდა სიყვარუ-
ლისა, კარგად იცნობს თავისი სამშო-
ბლოს წარსულს, ცხოვრების მისი დე-
ვანულობით, ამიტომაც უკავია ასე დე-

რამაზ

მარად ახლის მოლოდინში!

მისი თეატრალური სახელობის
ცხოვრებაში თეატრი განსაკუ-
რებული სიყვარულით უკვარს მა-
ყურებელს, ამიტომ მისთვის სულე-
ლით არ არის რა ხდება იქ და მის
გარემოში. ამ თეატრში მოღვაწეობის
ნიშნებზე აღბრუნება დასა, რომელ-
მაც ხელოვნება, ავერ, უკვე ორი
ათწლეული წელიწადია, ჩვენთვის ასე
საინტერესო და ვისგანაც ხელ ახა-
ლსა და მოლოდინს ევლით. დიდმა
მარტომ აღბრუნა პროფესიაზე ფა-
სიკურად შეყვარებული ხალხი, ვი-
სოდაც თეატრი ქვეყლა ცხოვრების
მთავარ მიმანა. ამდენად თეატრის
ხელ საიმედო ხელშია, გვერდა, მას
კვლავ ექნება სისხლბაგვ შემო-
ქმედებითი ცხოვრება, ისეთი საე-
ქსპერიმენტი, რომლებიც უთუოდ სა-
ზოგადოებრიობის ყურადღების ცე-
ნაში მოქმედებ.

კინოსაბიობით თეატრი სახილთი
შეხდა თავის ახალ გემონს, რო-
მელიც 4 ოქტომბერს გაიხსნა და-
თის კლდის „ბაკურას ლო-
რთი“. ამდენად ამ თეატრს სა-

მხატვრო ხელმძღვანელი აღარ ყოფი-
ლება. დასის სურვილით დაარსდა
მთავარი რეჟისორის თანამდებობა.
შეიარა მისი ამ ადგილზე ნუგზარ
ბაგრატიონი აირჩიეს.

მაყურებელმა აღფრთოვანებით მი-
იღო ოცი წლის წინათ შექმნილი საე-
ქსპერიმენტი, იგი დღესაც თანამედრო-
ვეა — გამოჩენილი ხელოვანი ნაწარ-
მოებითა, რომელსაც წლები თითქმის
ვერადფერს აკლებს. ასეთად ითვლება
კოვკე მარჯანიშვილის „ერეკლ აკო-
სტა“ და რობერტ სკურუას „გვეკა-
სიური ცარცის წრე“. სამივე შემო-
ხვევაში იმდენად ხილვადი იყო დრამა-
ტიკური წაკითხვა, ისეთი რეჟი-
სორული მიგნება, რომელიც ახალ
მხატვრულ სინამდვილეს, ახალ ფე-
ნომენს ახდებს. ამგვარ საექსპერიმენტი
კლასიკად მიიჩნევენ!

ძირითადად ოცი წლის წინანდელ
შემადგენლობა თამაშობს ახალ-
ნდელ „ბაკურას ლორთი“, მაგრამ
ხანდაზმულობის ნახასხაც ვერ აღ-
მოაჩენთ მასში, სწორედ ეს არის
თეატრისთვის სკოლის ხილვები და

საიდუმლო. იმპროვიზაციული სილა-
ღა, ორთონი შეფერილი გაცივლი თუ
სიხარული მხატვრობის თამაშს მა-
რადულ სიხარულს სძენს. ნინელი ჰა-
ნკვეტაძე, რუსუდან ბოლქვაძე, გიო-
რგი მარგველაშვილი, დარეჯან ჯო-
რა, მამია არაბული, გოგა პიპინა-
შვილი, შაშა მიქაშაძე, გია აბე-
სალაშვილი, გია როინიშვილი და
სხვები ნამდვილი ოსტატები არიან.
მათი ყოფნა სცენაზე ულევ სიხარულს
განადგვინებს მაყურებელს. ისინი
თეატრისთვის მართლაც ერთგვარია
და ღირსეული შემოქმედებები არი-
ან. თეატრის მასწავლებლისაგან მათ
არა მარტო ღრმად შეისწავლეს ხე-
ლობა — მხატვრობისა თუ რეჟისო-
რის პროფესია, ასევე კარგად შეთვისეს
ბრძნული სენგენიცა — „კანონია
არის წელიწადი გვათავისუფლებს კა-
ნონებისგან“, რომელიც თეატრში
ღრმად თეატრის წიგნს ეპიგრაფად დაუ-
ბროთ...

ახლახანს თეატრისთვის მეტელს
გახსნა გამოჩენილმა პოლიტელმა
რეჟისორმა ადამ ხანუკევიჩმა თე-



მანიშვილის მოსწავლეებს ასე მი-
მართა: „თუ გინდათ, რომ თეატრი
შეიქმნოს თეატრის ერთგულნი იყოთ,
გაკეთეთ თქვენი თეატრი, არ გა-
აკეთეთ ასლი“.

გვერდა ეს ასევე მოხდება, რა-
დგან შემოთქმენილი სენგენი-
ელის სულისკვეთებით აღზრდილ თა-
ობებში, დამოუკიდებლობის, თა-
ვისუფლების, მემკობის სული მა-
რადულად იცოცხლებს და ეს იქ-

გიორგი ლალიაშვილი.

უსტი ქ. ოზურგეთში, ილია ჭავჭავაძის ქუჩაზე მდებარე სკვერში

მალხაზ ბუაჩიშვილი ფოტო

ბაღების მშენება

თხოვნა შესყენილ არ იქნა, რა
სულაც არ არის გასაკვირი. ფილ
მონ ქორიძის ძეგლშესაღაცის უკ

მონ ქორიძის ძეგლშესაღაგის უკ

პალსაზ ბჰაჰის ფოტო

ლოპა ღე შვას შემდეგ მსოფლიო დრამატურგიამ არ იცის უფრო ნაყოფიერი შემოქმედი, ვიდრე იტალიური თეატრის უდიდესი დრამატურგი და რეჟისორი კარლო გოლდონი. მის კალამს ეკუთვნის 300-მდე ნაწარმოები. გოლდონის იცნობდა და პატივს სცემდა მთელი ევროპა. დიდად აღიზნებდნენ მას მეტაფიზიკით, ლეხინგით, ვოლტერით, გოეთე, გოგოლი, ოსტროვსკი. იტალიელი დრამატურგის შემოქმედების პოპულარიზაციას დაწარმოებდა ის ფაქტი, რომ სიცოცხლეშივე, ცალკე-კე პიესების უამრავი გამოცემების გარდა, 23-ჯერ გამოიცა მისი კომედიების კრებულები. საფრანგეთში მას „იტალიელ მოლიერს“ უწოდებდნენ.

წარმოშობით კოლდონი მესამე წოდებას ეკუთვნოდა. მამა ექიმი იყო, დედა – ყოფილი მსახიობი, მისი პირველი გახართობი

შვილის დიდი წინააღმდეგობის მიუხედავად, მამამ მისი მიზნით და მას იურიდიული განათლება მიანიჭა. 1731 წ. გოლდონი ნაირიხა ვენეციის ადვოკატთა კოლეგიაში. შემდგომში მას თავი მოსწონდა თავისი პროფესიით და საკუთარ ნაწარმოებებს სახელსა და გვართან ერთად მოაწერდა ხელს – „ვენეციელი ადვოკატი“. ახალგაზრდა ვეჩილს კლავს ცოცხალი პეაგა, ამიტომ ხელი მოაკიდა დრამატურგობას. იგი ბევრს კითხულობდა, განსაკუთრებით ძველსა და ახალ კომედიებს. ბიბლიოთეკაში მუშაობისას შეეცნო „ინგლისურ თეატრს“, „ფრა-

სია ბრწყინვალედ შეასრულა კიდეც.

კარლო გოლდონი ხალხის დაბალი ფენების ცხოვრებას ასახავდა, ამხილებდა გადაშენების გზაზე დამდგარ არისტოკრატობას. მას ემუქრებოდნენ ცემით, მოკვლით, მოითხოვდნენ რეპრესიებს. გოლდონი იძულებული იყო, მფარველები ეძებნა მაღალ წრეებში. მათ შორის ბევრი იყო მისი ნიჭის თაყვანისმცემელი; „მის უბრწყინველესობათა“ და „უდიდებულესობათა“ შორის იყო თვით ლეოპოლდო მეტეჟსმეკე. გოლდონმა, საფრანგეთში ყოფნისას, სადაც 30 წელზე მეტი და-



ლისმყოფელის“ იმპანაბლისეული თარგმანი „როგორც პეჩეს, ისე არა სწავის“.

ჩემი მხრივ თავი მოვეყარე აქამდე სხვადასხვა მუშეუშა თუ არა ქვეყნის გაფანტულ გოლდონის კომედიათა თარგმანებს, ხელნაწერთა ყველა არსებულ ვარიანტს, მათგან დასაბეჭდად შევარჩიე საუკეთესოები და ყოველგვარი ცვლილებების გარეშე, მოვამზადე გოლდონის კომედიების ზრთი გომი, რომელიც უნდა გამოეცა თეატრალური სამოგადოების გამოცემლობას ჯერ კიდევ გარდაცვალების 200 წლისთავისათვის, მაგრამ ქვეყნის პოლიტიკური, სოციალური და ეკონომიკური კრიზისის გამო, ეს არ მოხერხდა. ამიტომაც იტალიელებს ვერ შეეხსრულე 1990 წელს ვენეციაში გოლდონის გარდაცვალების 200 წლისთავისადმი მიძღვნილ მოსამზადებელ სიმპოზიუმზე ყოფნისას მიცემული პირობა.

წელს გოლდონის დაბადების 290 წლისთავია, არც ახლა არის გვიან ამ წიგნის გამოცემა, თუკი ვინმე იცისრებს სიონსირობას. ეს ყველაფერთან ერთად, დიდი ეროვნული საქმეა, რადგან ვენეციაში ყოველ საიუბილეო თარიღთან დაკავშირებით ეწეობა, ხოლმე, დიდი ბიბლიოთეკიული გამოყენება – „გოლდონის მსოფლიოს სხვადასხვა ენებზე“, სადაც წარმოდგენილია გოლდონი მსოფლიოს თითქმის ყველა ენაზე, ესპერანტოს ჩათვლით. სამწუხაროდ, არ იქნება ქართული გამოცემა! ეს მით უფრო დასანანია, რომ ქართული გოლდონიანა მთელ საუკუნეს მოიცავს – იგი 1879 წლიდან იწყება. როგორც აღვნიშნეთ, გოლდონის ქართულმა თარგმანებმა მნიშვნელოვანი როლი შეასრულეს ქართული თეატრის განვითარებას საქმეში. მათი უმეტესობა, როგორც ურთიერთ, გამოყენებულია და ისინი პირველად სახით შესაძლოა მხოლოდ ლიბრეტისტის ისტორიის კუთვნილებად დარჩნენ, რადგან გამოუქვეყნებელი ნაწარმოები ლიბრეტისტულ ფაქტად ვერ ჩაითვლება. ეს კი საქართველოს, ამ უძველესი კულტურის ქვეყანას, მის თეატრს, მის ლიბრეტურას არ ეკადრება.

ზაბირა სტურუა.

გოლდონის დაბადების 290 წლისთავის გამო (1707-1997)

გოლდონის დაბადების 290 წლისთავის გამო (1707-1997)

ჟეო, დაწერა „მემუარები“, რომელიც შედგის მიუძღვნა.

იტალიელი კომედიოგრაფი დიდი პოპულარობით სარგებლობდა საქართველოში, მისმა კომედიებმა XIX საუკუნისაღმდეგ მიიქცია ქართველი მკითხველისა თუ მაყურებლის ყურადღება და მტკიცედ დაიმკვიდრა ადგილი ქართულ სცენაზე.

გოლდონის შედევრების ქართულად ამტკიცებდა დაკავშირებული მთარგმნელობითი ლიბრეტისტის ისეთი თვალსაზრისი წარმომადგენლებთან, როგორებიც არიან: ივანე მაჩაბელი, ვალერიან გუნია, იოსებ გრიშაშვილი, გიორგი ფრონისპირელი, ალექსანდრე ყაზაბეგ-შვილი, შალვა დადიანი, გოლა მუშაძე, დავით კასრაძე, პაპუნა და სიმონ წერეთლები, სიმონ მაკიშვილი, რუსუდან დიდაშვილი და სხვ. ცნობილი გოლდონი რეჟისორებად ითვლებიან დიდი ალექსანდრე, გიგა ლორთქიფანიძე, აკაკი ფაღავა, იესუხ კობალაძე, ოთარ ანდრონიკაშვილი.

1981 წელს რუსთაველის სახელო-

ბის დრამატულ თეატრში რეჟისორებმა რობერტ სტურუამ და ავთანდილ ვარსმაშვილმა განახორციელეს „მემუარები ქართველი ქალის“ დადგმა პირველი დადგმოდან 220 წლისთავზე (1761 წ. დაიდა ვენეციის სან ლუკას თეატრის სცენაზე). თარგმანი – მ. სტურუასი.

გოლდონის პოპულარობას საქართველოში ხელი შეუწყო ადრე სახელგანთქმული მსახიობების ნაგოგაბუნის, ვისო აბაშიძის, შემდგომ ერიკო ანჯაფარიძის, მარინე თბილელის, სალომე ყანჭელის, სერგო მაქარაძის, სანდრო ჟორჯიანი-ნის, შალვა დამბაძის, მედეა ჩახავის, ედიშერ მაღალაშვილის, ეროსი მანჯგალაძის, რამაზ ჩხივების ოსტატობა.

თარგმნილი კომედიათა უმეტესობა გამოუცემელია და დღემდე არქივების კუთვნილებაა. ამ მხრივ „ცისკარმა“ მისაბამი საქმე გააკეთა – 1986 წლის მერვე ნომერში დაბეჭდა მანამდე კ. კეკელიძის ხელნაწერთა ინსტიტუტში დაცული გოლდონის კომედიის „ბუმუნა კეთი-



სათამაშო თოჯინების თეატრი იყო, ხოლო საყვარელი საკითხავი – პიესები. 11 წლისამ დაწერა პირველი პიესა, 12 წლისამ შეასრულა ქალის როლი ჯიროლამო ჯილის პიესაში „იონ პოლონი“, 15 წლისამ წაიკითხა ნიკოლო მაიაველის კომედია „მანდრაგორა“, რომელზეც მასზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. მამამის სურდა მის ვაჟს შემოემატებინა პროფესია პეონობა – ვეჩილი ან ექიმი გამოსულიყო.

ნეულ თეატრს“, „ესპანურ თეატრს“, მაგრამ „იტალიურ თეატრს“ ვერსად მაიკვლია, ამასთან დაკავშირებით გოლდონი მოგვიანებით წერდა თავის „მემუარებში“: „ამან დამანახა, რომ რაღაც არსებითი აქლდა ჩემს ქვეყანას. ძლიერ მომინდა ჩემი ქვეყანა ამაღლებულიყო ამ ქვეყნების დონემდე და ჩემს თავს სიგვეა მივეცი, რაიმე მეღონა.“

მართლაც, გოლდონი მთელი თავისი ცხოვრება თეატრის რეჟისორის მიუძღვნა და ეს ისტორიული მო-

იზოლაციორიდან – ესტრადაზე!

სმოლიდან დაბრუნებული დედან გავეთილებსა და მესვენებებზე მომხდარ ამბებს სიგვეასიგვეთ „უკალადა“. პირველად სწორედ დედამ შენიშნა მასში იმიტაციის უნარი. 18 წლის ასაკში კი, მამამ – გოგონა სათაყვანო კაცმა, ჰუმანიტარულ საპროფესიონალურად რეზენ სიჭინავამ თავის იუბილეზე თამადად რომ აივრჩია, მერაბის ნიჭურება ყველაზე ერთხმად აღიარა (გალში, სიჭინავების ოჯახს ხომ საქართველოს რჩეული საზოგადოება სტუმრობდა!). ეს იყო კაცისა და მსახიობის დებიუტი, მერაბი პირველად მამის მეხვდა მომთხოვნ და გულწრფელ მაყურებელს, პირველად მამის შეიგრძნო წარმატების დამადასტურებელი გამის სიამე.

მამის გზას დაადგა, მომავალ პროფესიად იურისტიკა აირჩია, მაგრამ უნივერსიტეტის აუდიტორია მისთვის შემოქმედებითი ზრდისა და ოსტატობის კერად იქცა, ჯერ თანაკურსელებსა და ლექტორებს „გაპკრა კილი“, მერე მწერლებს, მსახიობებს, მაღალჩინოსან საპროფესიონალურად და პოლიტიკოსებს „დაერია“.

ოთხმოციანი წლების ახალგაზრდობას იმ საკონცერტო დარ-



მადლუნებელი წინადადებები...

მერაბმა თავისი მომავალი მაინც პროკურატურას დაუკავშირა. და აი, ათი წლის დაუღალავმა, კეთილსინდისიერმა პროფესიონალმა ნაყოფი გამოიღო – როგორც საქართველოს სახმელეთო პროკურატურის საგამომიებო აპარატის უფროსი პაატა ჯახუგაშვილი ამბობს,

– იგი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საქმეების ერთ-ერთი უძლიერესი გამომიებელია.

ესტრადა? მხატვრული კრიტი-

კის უმწვევები და ურთულესი-განრი – პაროდია? მერაბს არც მისთვის უღალავა, ღვთის წყალობით, თავისი პერსონაჟების ხმების ნაწერა და დამუშავება არ სჭირდება. ესა თუ ის ხასიათი, ამა თუ იმ პიროვნების ხმა, მანერები, ექსპრესიული თავისთავად „მოღვის“, საკმარისია ნაწილს სახეს ფოტოზე დახედოს, რომ ვიშვალური აღქმის წყალობით იმიტაციის საოცარი უნარი მასში უმაღლესად განვითარდეს.

მერაბის „გალერეას“ 70-ზე მეტი სახე ამჟღავნებს: ეროსი მანჯგალაძე, ვახუშტი კოტეგიშვილი, აბონ ციციშვილი, ბუხუტი მაქარაძე, გარიელ საყვარელიძე, თამაზ კვაჭანტირაძე, ნოდარ ნათაძე, ილიოლე ხეიჩია, ვახტანგ რამშაძე, ჯამლეტი ბაბილაშვილი, ლევან დვინჯიანი, სხვანი და სხვანი.

ცოცხალ „ორიგინალებს“ უყვართ პაროდისტი, რადგან პაროდისტი ხელოვნება ღვრდის კი არა, სიყვარულს ეფუძნება, იმდენად მუსიკა იმიტაცია, ისეთი ძლიერ კომედიურ ეფექტს ახდენს, რომ შეუძლებელია ალტაყების ნიშნად გამო არ შემოქკრა.

გამი, ოვაციები და პოპულარობა კი მერაბს არ აკლია.

თბილისის სახმელეთო პროკურატურა კობა კობიაშვილმა ასეთი უნიკალური გაიხსენა, – მამის საგამომიებო აპარატის უფროსად ვეშაობდი. მერაბთან სამი მოქალაქე შემოვიყვანეს, რომელთა შორის ერთი ამოსაცნობი იყო და მოწვე-

გამოვიძახეთ. – რომელს იცნობ – პეიოხა მერაბმა. – თქვენ გიყნობთ, პაროდისტი არა ხართ. გულწრფელად უპასუხა მოწვემ.

– ძნელია სერიოზული, მნიშვნელოვანი საქმიანობა, სხვა, მხიარულ გალღამე გადარტყმა. ხშირად იზოლაციორიდან ან მორგადან წაესულვარ კონცერტზე, მაგრამ, როცა შედეგს ვითვალისწინებ, როცა ვიცი, შემოძლია ადამიანებს წუთით მაინც დაევიწყო ყოველდღიური პრობლემები, ხალხით მთვლივარ.

თვითონ კი, წუთით არ ავიწყდება მოქალაქეობრივი და პროფესიული ვალი. ყველაფერს ასწრებს. თავის წოდებითა და სიყვარულს უნაწილებს ყველას – ოჯახს (უღამაშეს ცოლ-შვილს), მეგობრებს, კოლეგებს, მაყურებელს და იმ ადამიანებს, ვისაც მისი საპროფესიონალიზმის იმედი აქვს.

კაცი, რომელიც „სამართალს პურს აჭმევს“, ჩვენს უმრავლესად გვაწვდის სულიერ საშრობს. იმდენად, მალე განიჭდა ახალი პროგრამის მაუწყებელი აფიშები და პაროდისტი მერაბ სიჭინავა ჩვეული ოსტატობით, სილაღითა და სიმსუბუქით წარმოვიდგენს ახალ სახეებს.

ლელია კოშკაძე.

სურათზეზე: პაროდისტი მერაბ სიჭინავა.

ფასტივალი

თბილისელი მაყურებელი-სათვის ძვირფასი საჩუქრებად იქცა ჩვენს სცენებზე წარმოდგენილი სტუმრების ხელოვნება.

მსახიობური თეატრის საინტერესო ნამუშევარი ვიხილეთ სპექტაკლის „რევეტიციის შემდეგ“ სახით, რომელიც სამხატვრო თეატრის სტუდიაში რეჟისორმა ვიანესლავ დოლგანოვმა დადგა ბერძანის კინოსცენარის მიხედვით. მსახიობები სერგეი იურსკი, ნატალია იტენიკოვა და დარია იურსკაია ოსტატურად ანსახიერებენ თავიანთ გმირებს და მაყურებელს კიდევ ერთხელ დააფიქრებენ მარადიულ სატიკვარზე — თუ როგორ გადალახოს ადამიანმა ცხოვრებისეული სირთულეები ისე, რომ პიროვნული ღირსებები შეინარჩუნოს. დრამატურგიული ქარგა თეატრალური სამყაროს წარმომადგენლების ყოფას ეხება. სპექტაკლში ყოფილი სცენები დიდი დამაჯერებლობითა და სიმართლით გამოირჩევა. მსახიობების მაღალი საშემსრულებლო კულტურა სასიამოვნო შთაბეჭდილებას ახდენს. თამაშის მიმდინარეობაში, ღრმა ფსიქოლოგიურობით ისინი სამხატვრო თეატრის ტრადიციების შესანიშნავ გამგებლებად გვევლინებიან.

თეატრმა ნიუ-იორკიდან შერონ განზის ხელმძღვანელობით ოლბის ჰიესის „შემთხვევა ზოოპარკში“ ორგანიზებული ინტერპრეტაცია შემოგვთავაზა. იგი წარმოადგენს ორი ამერიკელის დიადოგოს, რომლებიც ზაფხულის ერთ დღეს ნიუ-იორკის ცენტრალურ პარკში ხედეებიან ერთმანეთს. უაღრესად მნიშვნელოვან დრამატურგიას დაწერიდან სამ ათეულ წელზე მეტი ხნის შემდეგ დღესაც არ დაუკარგავს აქტუალობა, პირიქით, მთელ რიგ საკითხებს უფრო მეტი სიმძაფრით წამოჭრის თანამედროვეობის წინაშე. კერძოდ — რისთვის ვიბრძვით, როგორ ვექცევით გარშემოყრუვ, რითი ვზომავთ ამქვეყნად საკუთარი არსებობის მნიშვნელობას, ვგრძნობთ თუ არა პასუხისმგებლობას ჩვენზე აღმატებული ძალების მიმართ? რაოდენ სიღრმისეულად ვკითხვებით მოვლენებს და ვცდი-

ლობთ გავუგოთ ერთმანეთს? კრისტოფერ მაკნელი (ჯერი) და ტერენს კრისდგოუ (პიტერი) მეტყველ სახეებს ქმნიან, დრამატურგიისა და რეჟისორის მიერ წამოჭრილ კითხვებს ისინი კიდევ უფრო აღრმავებენ და თავისებურად სცემენ პასუხს. ორივე უდავოდ, ღრმა და მოაზროვნე მსახიობია, რომლებიც ეღვარდ ოლბის სამყაროს სირთულეს არ ეპყება და საგულისხმო შედეგსაც აღწევენ.

მათ, ვისაც უყვარს ექსპერიმენტი თეატრში, სწორედ რომ გაუმართლდათ, თუკი დაეწინაურა პოლონური თეატრის „რომეო და ჯულიეტას“. შექსპირის ამ ადამ ხანუშკევისისეულ ვერსიაში დაკავებული ახალგაზრდა მსა-

ძახებს და განათების შეცვლას მოითხოვს, ბოლო სცენაში კი კულისებიდან ტომრით გამოდის და იატაკსა და ტახტზე მოაბნევს ბუმბულს, რომელიც ერთბაშად ეფექტური და მეტყველი მასალა გამოდგება და რომელმაც სულ სხვა დატვირთვა შესძინა მთელ სანახაობას.

ლესელიძის ქუჩაზე მდებარე „სამეფო უბნის თეატრმა“, რომელიც ამ ცოტახნის წინათ სადაო მფლობელობად ითვლებოდა და საბედნიეროდ, ქართულ თეატრს ერგო, ფესტივალის დღეებში

სპექტაკლს დავესწრებოდით ადგილზე, „საჩუქარმა“ კი შეძლო ჩვენთვის ამ სიურპრიზის მოძებნა. რუსთაველის თეატრს დიდძალი მაყურებელი ეწვია ამ გახმაურებული სპექტაკლის სანახავად. სამი საათის განმავლობაში აუდიტორია არ მოსწყვეტია სანახაობის მი-

ღკოლმისა და სხვების სახით. სპექტაკლში არის ისეთი სცენები, რომლებიც დიდი ძალმოსილებით ხასიათდებიან და მძლავრად აღიბეჭდება მაყურებლის მეხსიერებაში, ასეთია ბირნამის ტყის დაძვრის ეპიზოდი, მაკბეტის მოკვლევის სცენა. თემურ ჩხე-

იძის „მაკბეტი“ პირველ მოქმედებაში მოკლებულია ცხოველურ ენერგიას, საგანგებოდ არის შენელებული რიტმი, რომელიც დამთრგუნველად მოქმედებს, ეს მოჯადოებელი სამყაროლის საბედისწერო ხაფანგია, საიდანაც თავს ვერაფერს დააღწევს უნებლად, სისხლს უხვად ითხოვს ჯოჯოხეთის მკნქანა.

თემურ ჩხეიძემ თავისი რეჟისორული შესაძლებლობის სულ სხვა, ახალი წახანაგი გამოაჩინა „მაკბეტის“ დადგმით, რომელიც ამასთან სანქტ-პეტერბურგის დიდი დრამატული თეატრის ბოლო დროის ერთ-ერთი საუკეთესო მონაპოვარია. თავიანთი დიდი მანერის გიორგი ტოვსტონოვოვის შემდეგ გაჩენილი კრისტინის შემდეგ ქართველი რეჟისორის ოპუსებმა სწორედ რომ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა თეატრის სასიცოცხლო ტონუსის გასაძლიერებლად, „მაკბეტი“ თეატრის მოყვარულთათვის მართლაც მიმზიდველი და საგულისხმო აღმოჩნდა. თემურ ჩხეიძის „მაკბეტმა“ თბილისელთა დიდი მოწონება დაიმსახურა, ეს ყოფი თეატრისა და რეჟისორის ნამდვილი გამარჯვება.

გიორგი ლალიაშვილი.

სურათი: მხილ თუ მანიშვილის ძეგლი მისივე სახელობის თეატრის წინ (მოქანდაკე გია ჯაფარიძე); სცენები სპექტაკლებიდან: „რეპეტიციის შემდეგ“ და „მაკბეტი“.

დავით ხიზანიშვილის ფოტო.

წინ კიდევ ბევრი სანახაობაა

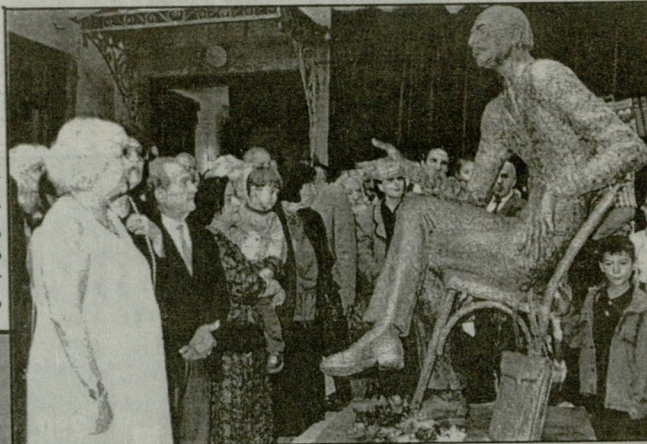
ხიობები იოლად უღებენ ალლოს სიხლის თამაშად მაძიებელი რეჟისორის მოთხოვნებს. ამ სპექტაკლში ვერ იხილავთ მდიდრულ ანტურაჟსა და ძვირფას სამოსს. სცენური გარემო ხაზგასმულად განტვირთულია. მხოლოდ კიბე და ტახტი იქცევა მთავარ დეტალებად, რომლებსაც რეჟისორი გაცილებით ღრმა დატვირთვას ანიჭებს. თავისი სითამაშით სწორედ რომ შოკისმომგვრელია ხანუშკევისის იმპროვიზაცია. იგი პიესიდან რამდენიმე მთავარ სცენას ირჩევს და მათი გადაწყვეტის სრულიად ორიგინალურ, ელვარე ფორმას აგნებს. განსაკუთრებით შთაბეჭდვად მეჩვენება მისეული „აიენის სცენა“, ასევე ჯულიეტას სიზმარი, რომელიც მთლიანად რეჟისორის შთაგონების შედეგია; მართალია ჰიესაში მსგავსი არაფერია, მაგრამ სიზმრის „გემირი“, თერთებით მოსილი კალი უაღრესად შექსპირულია და სრულიად მისაღებია ამგვარ რეჟისორულ გააზრებაში. თავად რეჟისორიც აქტიურად არის ჩართული სპექტაკლის მსვლელობაში, დროდარო სცენიდან გამნათებლის სარკმლისკენ გა-

თანამედროვე ფრანგული ცეკვის ატელიეს უმასხინძლა. თბილისელი მაყურებლისათვის სიხარულის მომგვრელი იყო ფედერიკ ლესეიურის, დანიელ ლარიოსა და კრისტინ ბატენის ქორეოგრაფიის გაცნობა. რამდენი სიხლე და თავისუფლება იგრძნობა მათ კომპოზიციებში: „თეორიის ნერვები“, „ხუთი ქორეოგრაფიული ნომერი“, „პატისის მიგება ნიჟინსკისადმი“, „მეამბოხის გაქცევა“. საცეკვაო ენის განახლებას 70-იან წლებში სათავე ბეჟარმა და ლარიომ დაუდეს. მათმა ესთეტიკამ არა მარტო ფრანგული ქორეოგრაფიის, არამედ საერთოდ, ბოლო ხანებში ცეკვის სახე და ხასიათი განსაზღვრა. აშკარაა, რომ ფრანგი ქორეოგრაფები დღესაც ტონის მიმცემად და ნოვატორებად გვევლინებიან თანამედროვე ცეკვის სამყაროში.

თბილისელი მაყურებელი განსაკუთრებული ინტერესით ელოდა სანქტ-პეტერბურგის დიდი დრამატული თეატრის „მაკბეტს“, რომელიც შარშან დადგა თემურ ჩხეიძემ. ვერც კი წარმოვიდგენდით, რომ ამ

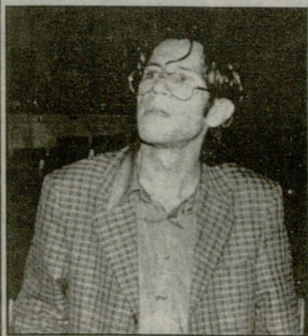
მდინარეობას, რომელიც უაღრესად დამაბული რიტმითა და გამომსახველობითი საშუალებების მრავალფეროვნებით ხასიათდება. რეჟისორის გამოცდილმა ოსტატმა თემურ ჩხეიძემ შესანიშნავად მიაგნო შექსპირის ყველაზე „შაბენული“ პიესის ტემპორიტმსა და საერთო ატმოსფეროს, რაშიც მას განსაკუთრებით ეხმარება გოგი მესხიშვილის სცენოგრაფია. ჭარბად გამოყენებული ლითონის მასალები, მათი მრუშე ელფერი და მათგან გამოცემული შემზარავი ხმები ზუსტად ესადაგება იმ სამყაროს სულისკვეთებას, რომელიც ჩვენს თვალწინაა.

თემურ ჩხეიძეს ბევრი მიგნება იქცევს მაყურებლის ყურადღებას. მისი მსახიობები ანსამბლურობის მაღალი კულტურით გამოირჩევიან, რითაც ისინი თავიანთი შესაძლებლობების უკეთ წარმოჩენაში ეხმარებიან ერთმანეთს. უაღრესად შთაბეჭდვადი სამსახიობო ნამუშევრები გავიცანით გენადი ბოგანოვის მაკბეტის, ალისა ფრენდლის ლედი მაკბეტის, კირილ ლავროვის ლუნკანის, მ. მოროზოვის მა-



პირველი საერთაშორისო

პირველი კონკურსის პირველი ლაურეატები



ზურა პირო

ზურა პირო პალმანოვი, 23 წლისა. გამგებების სახელმწიფო კონსერვატორიის დამთავრებული. 1997 წლიდან სწავლობს ბერლინის უმაღლეს სახელმწიფო კონსერვატორიის III კურსის სკულპტურაში. მისი პედაგოგები: ნ. ცინცაძე და გ. ბესლერი. პირველი პრემია მოიპოვა ცენტრალური აზიისა და ყაზახეთის პიანისტთა საერთაშორისო კონკურსზე, III პრემია ხელა პორტუგალიაში პორტოს კონკურსზე, დიპლომი ერგო შუამანის სახელობის კონკურსზე ცეცხლაკაში (გერმანია) და V პრემია ბუჰარის სახელობის საერთაშორისო პიანისტთა კონკურსში (იგალია).

„თბილისური კონკურსის გამაჟიფილი ვარ, კარგად არის ორგანიზებული. განწყობილება მაღალეული მაქვს. მაგრამ არ მომეწონა თბილისის მუსიკალური კულტურული ცენტრში საკონცერტო დარბაზის აკუსტიკა, სადაც მეოთხე ტური მოეწყო. იგი სიმფონიურ ორკესტრს კარგად წარმოადგენს, მაგრამ სოლისტ პიანისტს კვრავს.“



ზურა პირო

დარია რაბოტკინა, კონკურსის ყველაზე უმცროსი მონაწილე, 16 წლისა, სწავლობს ყაზანის კონსერვატორიის პიანისტის სპეციალურ სამუსიკო სკოლაში. 1992 წელს ჩეხოსლოვაკიაში ახალგაზრდა პიანისტთა საერთაშორისო კონკურსზე გრან პრი მოიპოვა. საქველმოქმედო პროგრამა „ახალი სახელები“ სტიპენდიანტი.

კონკურსის დღეებში ჟურნალისტები არ მიიქცნენ. არც ავტოგრაფები მისცა თავის თანაგონებებს, რადგან სწამს, რომ გამარჯვებამდე ამის გაკეთება უღიგისაა. დღეა გულია აბლულებს თავის ღრმად ელის ვირსალაძის საკონცერტო პროგრამის კონსერვატორიამ.

„დარია ჩემი ერთადერთი შვილია, — ამბობს იგი, — მე და მამამისი უმსიჯოები ვართ, ყაზანის კონსერვატორიის პედაგოგები. დარია დიდი ნებისყოფა აქვს და ძალიან შრომისმოყვარეა. მეცადინეობს დღეში 9 საათს და თუ დასჭირდა, შუაღამოს 12 საათამდე იჯდეს ინსტრუმენტთან.“



ზურა პირო

მარიანა ნადირაძე, 19 წლისა. თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის III კურსის სკულპტურაში. სამუსიკო გიმნაზიაში სწავლისას ვეკანაძის მოსწავლე იყო. ამჟამად პროფესორ თენგიზ აბრეჯიძის სკულპტურაში. ვილნიუსის ღვარდიანის სახელობის პირველი საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატია. გერმანიაში მოპენის სახელობის კონკურსის დიპლომანტი, დიპლომი და სპეციალური პრიმი მოიპოვა საქართველოს მუსიკოს-მეწარმელებთან პირველ კონკურსზე.

„რასაც ვასრულებ, ყველა წარმოუდგენელი თუ კომპოზიტორი მზიბლავს, ამის გარეშე ვერ წარმოგიდგენია დავკრა. თუ მაინც მაინც გამორჩევა, შოპენსა და ბეთოვენს გამოვარჩევ. თბილისური კონკურსი საკმაოდ რთული იყო, პირველ რიგში პროგრამის თვალსაზრისით, შემდეგ კი დროით. ჩემი შესაძლებლობები, მეგონია, ყველაზე უფრო მესამე ტურში გამოვავლინე. მუსიკის გარდა მიყვარს სატივა და წარმოდგინეთ, ბოლო ხანს თეზაობამაც გამიტაცა.“



ზურა პირო

ნინო გურაშვილი, 20 წლისა, დამთავრებული აქვს თბილისის მაქარია ფლიპელიის სახელობის ქართული სამუსიკო გიმნაზია. ამჟამად სახელმწიფო კონსერვატორიის IV კურსის სკულპტურაში. მისი პედაგოგია პროფესორი დიმიტრი სიმეილი. ქ. ვილნიუსის ღვარდიანის სახელობის ახალგაზრდა მეწარმელებთან საერთაშორისო კონკურსის დიპლომანტი, ორი წლის წინათ სპეციალური პრიმი ხელა საქართველოს მუსიკოს-მეწარმელებთან პირველ კონკურსზე.

„მართალია ჩემი მშობლები მუსიკოსები არიან, მაგრამ მათი დაფინანსება არ გავყოფილავ მუსიკას. ხუთი წლიდან დაიწყო ფორტეპიანოზე დაკვრა. ჩემი არჩევანი თავიდანვე მყარი იყო და თქვენ წარმოადგინეთ, ყოველთვის მუსიკოსობა მინდოდა. ძალიან მიყვარს ლიტერატურა, განსაკუთრებით პოეზია. გლაგოლიტის ლექსების დიდი ნაწილი ზეპირად ვიცი.“

რაც შეეხება ახლანდელ კონკურსს, იგი კარგ დონეზე გაიმართა. ჩემი დაკვირვებით ყველაზე უფრო მეორე ტურით ვარ კმაყოფილი. ფინალში ძლიერმა მეტოქეებმა მოიყვარეს თავი. სამშობლოში დაკვრა განსაკუთრებით ძნელია.“



ზურა პირო

ვალერიან შიუპაშვილი, 21 წლისა. ქართულ სამუსიკო გიმნაზიაში დიდი ცინცაძის მოსწავლე იყო. ამჟამად კონსერვატორიის მესამე კურსის სწავლობს პროფესორ ნოდარ გაბუნიას ხელმძღვანელობით. სხვადასხვა დროს მოიპოვა მესამე პრემია ქ. ვილნიუსის მეორე კონკურსზე ახალგაზრდა პიანისტების შორის. სპეციალური პრიმი არგენტინის სახელობის პირველ ახალგაზრდა კონკურსზე. 1992 წლიდან საერთაშორისო საქველმოქმედო პროგრამა „ახალი სახელები“ სტიპენდიანტი.

„ყველა კომპოზიტორი მიყვარს, რომელსაც ვუკრავ და საერთოდ მიყვარს ყველაფერი, რაც მუსიკას შეეხება. მიზიდავს კონცერტებზე დაკვრა და დიდი აუდიტორია.“

ტურიდან ტურში გასვლაზე ნაკლებად ფიქრობდი. ისე ვუკრავდი, თითქოს ჩვეულებრივ კონცერტზე დამეკრას, არც პაექრობაში გამარჯვებაზე მიფიქრია, ჩემთვის მთავარი იყო კარგად შემსრულებინა.“



ზურა პირო

რიუ შიბაბა, 25 წლის იაპონელი პიანისტი. დამთავრებული აქვს გოპო-გაკეინის სამუსიკო სკოლა (იაპონია). შემდეგ პარიზის ნაციონალური კონსერვატორია. 1996 წლიდან განაგრძობს დასოკაგებას რეუალმატეზონის კონსერვატორიაში. მოპოვებული აქვს IV პრემია ეპინალის პიანისტთა მე-15 საერთაშორისო კონკურსზე (საფრანგეთი, 1995).

მუდამ მომღიმარი რიუ საკმაოდ სიკეთეპირია ჟურნალისტებთან. მისი მასპინძლის თქმით, ვისთანაც იგი ცხოვრობს, ურთიერთობა მასთან ძალზე იოლია. შედეგების გამოცხადებამდე თავის თავზე პრინციპულად კანდიდი არ დაძრა. ესეც მისი სახიბრათის ერთი მტრისა.

ინფორმაციული ექსპრესიის მომხრეა.
რუსუდან მუსიკალაშვილი.
ქვემო პასრაძის ფოტო.

მზილის პიანისტთა პირველი საერთაშორისო კონკურსზე რეგლამენტით გათვალისწინებული იყო მეოთხე ტურში საფორტეპიანო კონცერტის შესრულება სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად. სოლისტთან თანხლებას მისია შეასრულა თბილისის სიმფონიურმა ორკესტრმა სპეციალურად კონკურსისათვის მოწვეული დირიჟორის — რუსეთის სახალხო არტისტის, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატის, პროფესორ მურგიძის ხელმძღვანელობით.

იგი სარტყლის ობერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის მთავარი დირიჟორი და სამხატვრო ხელმძღვანელია. 1996 წლიდან იური კონჩევი რუსეთის ხელოვნების აკადემიის ნამდვილი წევრია.

იური კონჩევი ხშირად დირიჟორობს მოსკოვის, სანქტ-პეტერბურგის, ჩეხეთის ნამეფიან ორკესტრებს, იგი მართავს კონცერტებს გამოჩენილ მუსიკოსებთან ერთად. მათ შორის არიან ნატალია გუტმანი, ელისო ვირსალაძე, ევგენი ნესტერენკო, მიხეილ პლუტნიკოვი. დირიჟორის ჩამოსვლიდან პირველივე დღიდან შეეხვედნენ კონსერვატორიის დიდი დარბაზში, სადაც კონკურსანტების მოსასმენად იყო მოსული. მან გაიხსენა: „თუ არ ვცდები, მე ამ დარბაზში ოდესღაც კონცერტზე მაქვს გამართული, მაგრამ მაშინ ის სხვაგვარად გამოიყურებოდა“. ამიტომ რამდენიმე დღის შემდეგ ფინალისტებთან საორკესტრო რეპეტიციის დასასრულს, პირველი შეკითხვა სწორედ დარბაზის შესახებ დაეწყო.

— როგორც ჩანს, გარდაქმნის შემდეგ დიდმა დარბაზმა იმდენად იცვალა იერსახე, რომ თქვენ მისი შეცნობა გაგიჭირდებათ. რას იტყვით ამ მართებში?

— მე ამ დარბაზში დაბალეობით ათი წლის წინ გაუმართო კონცერტი, მაშინ მე ეს ერთგვარად და მძიმედ აღმეჩინა. ახლა კი ესაუბრება ძალიან კარგად აღდგენილი, შესაბამისი თანამედროვე დარბაზი რეკონსტრუქციის შემდეგ არ დავკარგე მისი საკუთარი აკუსტიკის თვისებები. მე ფიქრობ, რომ კლასიკური მუსიკის მსმენელთათვის ეს მშვენიერი საშუალებაა.

გამოიყვანა მისი, რომ ასეთ რთულ დროს, მთავრობამ გამოიყვანა საშუალება რეკონსტრუქციის კულტურული ცხოვრებისათვის უმოკლეს ვალდებულება შეემატებინა ასეთი ბრწყინვალე კერა. ყოველივე ეს კი ნაილად შედეგად იქნება, რომ ქართული ერის სულიერი პოტენციალი აღმავლობის გზაზე, რაც თავისთავად სასიხარულო და მისაძლავებელია.

— როგორი დამოკიდებულება გაქვთ ზოგადად კონკურსებთან?

— თავისი არსით ნებისმიერი კონკურსი ძალიან მკაცრი მოვლენაა. კონკურსი ურთულესი გამოცდაა. სამწუხაროდ, ნიჭიერი ახალგაზრდების გამოვლენის სხვა ფორმა არ არსებობს, ამიტომ ახალგაზრდებს უნდა გაიარონ ეს რთული გზა, ხოლო ვინც კონკურსის დასრულებით გადამდის ღრმად აღწევს ხოლმე, ის მართლაც გმირი და ჭეშმარიტად ნიჭიერი მუსიკოსია.

— თქვენ, როგორც დირიჟორი, ურთიერთობა გაქვთ როგორც კონკურსის მსმენელებთან, ასევე სხვადასხვა ინსტრუმენტზე შემსრულებელ სოლისტებთან. ალბათ, არსებობს ის ძირითადი თვისებები, რომლებსაც ყველაზე მეტად ვაძლავებთ შესრულებაში?

— დიდად ვაძლავებ მუსიკალურ გეგმასთან სერიოზულ, ყურადღებას და მოქმედებებს, ნიუანსებთან ურთიერთობის დახვეწილობას. ამასთან, შემსრულებელი უნდა იყოს მოქმედი, რათა მუსიკის გადმოცემის პროცესი ვითარდებოდეს ორგანულად და მხედროვნულად, სრულად და ზედმეტწინა შესაძლებლობის გამოყენებით ნაწარმოის, მისი სახეობრივ-ემოციური სფერო.

— გარდა იმისა, რომ მოიხმობენ კონკურსანტების შესრულებას, თქვენ მათთან უკვე პრაქტიკულ კონტაქტზე გაქვთ დრო. მოგვჩვენეთ თუ არა მათი მომზადების დონე?

— მე და საკმაოდ ავტორიტეტული საერთაშორისო კურსის წევრები, რომლებიც საკონცერტო საქმიანობის დიდი გამოცდილება აქვთ, ყოველი, რომ კონკურსანტების მომზადების დონე მა-



სულიერი პოტენციალი ალეგოზის გზაზე

ლიან მალაღია, ისეთი, როგორიც პრესტიჟული კონკურსებზე გახლდათ ხოლმე. — თქვენ საკმაოდ რთული და პასუხსაგები მისია გაქვთ რაი — უნდა იდირიჟოროთ კონკურსის გამაჟიფილ უბაზე თქვენთვის უცნობ სოლისტებთან. თქვენი კომენტარი...

— საკონკერსო გამოსვლა რთულია როგორც ჩვეთვის — ორკესტრისათვის, ასევე კონკურსანტებისთვისაც. პრაქტიკულად ყოველ სოლისტთან ორი ერთსაბამისი რეპეტიციის საშუალებით უნდა მივაღწიოთ კლავიშის რაე შედეგად შეგად დახვეწილ ხარისხს. ჩვენ აუცილებლად ყოველნაირად შევეცდებით ხელს სოლისტებს თავიანთი შესაძლებლობების მაქსიმალურად გამოვლენაში.

— როგორი შთაბეჭდილება მოახდინა თქვენზე თბილისის საერთაშორისო ორკესტრმა?

— ეს არის მალაღობრივი კოლექტივი, რომელშიც გაერთიანებული არიან მალაღი კლასის მუსიკოსები. მათთან მუშაობა ძალიან სასიამოვნოა. ორკესტრი საკუთარ ფორმაშია, რასაც ხელს უწყობს ჩაწერების პრაქტიკა. მე მთხრობ, რომ ორკესტრს ჩაწერილი აქვს ბუიოპენის და ჩაიკოვსკის ყველა სიმფონია, მრავალი სხვა კომპოზიციის ქმნილებები.

ორკესტრი, რომელსაც ძალუხს ასეთი სერიოზული მუშაობა, უკვე და მალაღი დონის სამუსიკო კოლექტივია. ასეთი სახის ნაშთობების პროცესს კი თავისი ავტორი მკაცრ — ჩემთვის ძალიან პატივსივსე მუსიკოსი, ამ ორკესტრის მთავარი დირიჟორი და სამხატვრო ხელმძღვანელი — ჯანაყი კიბიძე.

— კონკურსის ჩარჩოებში მიღმა რომელი ფინალისტები იყვნენ უბედურ კონცერტის გამართვას?

— ამ კითხვამ პასუხის გაცემა საკმაოდ რთულია. აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ კონკურსზე გამარჯვება არის შემოქმედებითი გზის დასაწყისი და არა მისი დაგვირგვინება. ალბათ, სწორედ ამ კუთხით უნდა მივედგეთ საკითხს. ჯერ კიდევ უცნობია, თუ როგორ წარმატებად მათი კარიერა კონკურსის შემდეგ, მაგრამ, ეჭვარეობა, რომ ყოველი ფინალისტი მშვენიერად ინდივიდუალური და გამოკეთილად ნიჭიერი მუსიკოსია.

ესაუბრა

ზურა პიანისტი.

პარსკვლავი

პალმინა ბუნია რომ ქვეყანას მოეწონა, საუკუნე შემდეგ ათეულს ითვლიდა — ეს მოხდა 1862 წლის 9 იანვარს, სენაკის რაიონის სოფელ ეკი. მისი მამა, ლევან გუნი, ერთ დროს ქალაქის თავის მოადგილე იყო. დედა — ქაიხოსრო ჩიჭუას ასული ანასტასია, წიგნიერი, დარბაისელი და პირმშენიერი. „ვეფხისტყაოსანი“ შეპირად სცოდნია. ის უამბობდა შვილს მღაბრებს, უღეროდა ნანას...

თავისებრი, თავმოყვარე, პირველობის წყურვილით მუყრუილი ბავშვი ყოფილა ვალერიანი. საბუღალსწრო შეიქმნა ეს თვისებები — ერთ-ერთი ჩილიკობის დროს გამაგრებისათვის თავგამებებით მებრძოლს ჯოხი მარცხენა თვალი მოხვედრია და ისე დაუზიანებია, რომ საჭირო გახდა ოვსაში მისი წაყვანა და იქ ნამდვილი თვალის შემის თვალთ შეცვლა. ეს იყო პირველი დიდი განსაცდელი ბავშვის ცხოვრებაში. მას მოჰყვა მეორე — ხუთი წლის იყო, დედა რომ გარდაეცვალა. ლევანმა მეორე ცოლი შეირთო. დედინაცვალმა ბავშვი თავიდანვე შეიძულა. მწარე იყო ცხოვრების ეს პირველი გაკვეთილები. გულწაფლობით გახდა. განმარტოებას ირჩევდა. კიდევ უფრო გაიჭიჭა. მძიმე ბავშვობამ ადრე გამოაჩინა ის თვისებები, დღემდე რომ იქნება მისთვის დამახასიათებელი — უღრეკი ნებისყოფა, მტკიცე ხასიათი, მეუპოვრობა.

მის უღმრთო ბავშვობაში იყო ერთი ნათელი სხივი — ვინმე სგანისებრი გრინცევიჩი, პოლონელი, რომელიც 1863 წელს რუსეთის იმპერიის წინააღმდეგ მოწყობილ ამბოხებაში მონაწილეობის გამო კავკასიაში გადმოუსახლებია. ის ლევან გუნიას პირადი მდივანი იყო და მის ოჯახში ცხოვრობდა, როგორც ბავშვების მასწავლებელი. სამშობლოს თავისუფლებისათვის მებრძოლი გრინცევიჩი განათლებული, პროგრესულად მოაზროვნე ახალგაზრდა იყო, ასეთი სული-სკვეთების აღმზიანი ამბარებს ობლად დარჩენილ უნიჭიერებს ბავშვს, მომავალ დიდ მოღვაწეს, ლიტერატურას, ისტორიას, მუსიკას, ხატვას.

მოაღწია სკოლის ასაკმა. მამამ ვალერიანი თბილისის ჩამოიყვანა და ვ. რეალურ სასწავლებელში მიაბარა.

1881 წლის 1 მარტს რუსეთის იმპერატორი ალექსანდრე II მოკლეს. ამ მოვლენასთან დაკავშირებით, რეალური სასწავლებლის მოსწავლეთა ჯგუფმა დიდების გაძირის გალავანში იმპერატორის სულის მოსახსენებელი „შესანდობარი ქელები“ მოაწყო. ბევრი რამ ითქვა ამ სურათზე მეფის მთავრობის საწინააღმდეგო. მოსწავლე გუნიასაც უთქვამს სიტყვა, შედეგი: ამ თავიერების ყველა მონაწილე გაიორიხა სასწავლებლიდან, მათ შორის, ვალერიან გუნიაც. ასე აღმოჩნდა ცხრამეტი წლის ჰაბუკი მარაგამი.

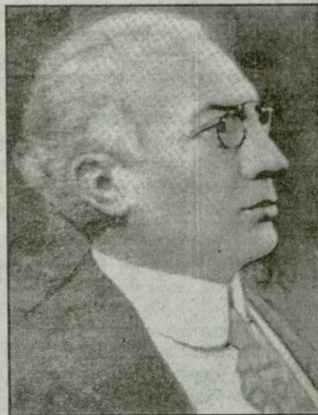
გადაწყვეტილება თვითონ მიიღო — მშობლების დაუკითხავად, ამხანაგების მიერ შეგროვებული ფულით მოსკოვს გაემგზავრა სწავლის გასაგრძელებლად. იქ მოეწყო პეტროვო-რამუშოვსკის აკადემიაში თავისუფალ მსმენელად, ძალიან სწრაფად სწავლობდა. ბეჯითი იყო სავსე.

აქ, მოსკოვში გაეცნო ვ. გუნიას სათავადო ხელოვნებას. ამაღლიდა მეუწყო ხელი ალ. სუშინთან, რომელიც იმხანად უკვე მოღვაწეობდა მოსკოვის მცირე თეატრში, სწორედ ამ დროს, 1882 წელს, ახალი იმპერატორის, ალექსანდრე III გახდაც ასევე ახალგაზრდა პოლიტიკურ ევლად არასაიმედო პირი მოამართა ქალაქს. ქართველ სტუდენტ ვ. გუნიასაც შესთავაზეს სამშობლოში დაბრუნება.

მის დაბრუნებული კვლავ მარაგამად აღმოჩნდა. ამჯერად სასწავლებელში აღარ შესულა, ან სად იყო მამის საქართველოში უპაღვსი სასწავლებელი. მთელი ძა-

ლით დაეწაფა თვითგანვითარებას, განსაკუთრებით სასცენო ხელოვნების დარგში. სისტემატურად დადიოდა ახლად აღორძინებულ ქართულ თეატრში. მოყვარულთა წრის მუშაობაშიც ჩაება. ეს ის წელია, როდესაც ქართული თეატრალური ცხოვრების ცენტრშია დ. ერისთავის „სამშობლო“. ვ. გუნიას ბუდი ამ წარმოდგენამ გააღწევა — მან მიიღო ვასო აბაშიძის წინადადება ეცადა თავი სამსახიობო ასპარეზზე.

პირველად სცენაზე 1883 წელს გამოვიდა, მის სადებიუტოდ დაიდგა კოტე მესხის მიერ ფრანგულიდან თარგმნილი გ. ბანვილის დრამატული ეგზოდი „მეფე და პოეტა“, სადაც ის პოეტ გრენგუარის როლს



ასრულებდა. სცენაზე გასვლის წინ ისე ღელავდა თურმე, რომ უარიც უთქვამს წარმოდგენაში მონაწილეობაზე. ჩამოვლიდა კიდეც ეს წარმოდგენა, ვასო აბაშიძის ბრძანებით ხელი რომ არ ეკრათ მისთვის და ასე ძალით არ შეეცდოთ სცენაზე. ამის გამო ახალგაზრდა მსახიობის პირველი გამოჩენა შედეგზე ერთი ბუნებრივი ყოფილა. ამავე წელს ვ. გუნიას ქართულ დასში ჩაირიცხა.

თავისი შემოქმედებითი ცხოვრების თითქმის ნახევარსაუკუნეა მანძილზე ვ. გუნიას ხუთასამდე სხვადასხვა ხასიათის როლი შეუხრულებია. მისი სცენური გმირები ახლად მხოლოდ ფოტოსურათებზეა ცოცხლები. ეს სურათები მსახიობის არქივშია დაცული. არქივის ერთი ნაწილი საქართველოს სათავადო მუზეუმშია, მეორე — მსახიობის ბინაში, თბილისში, გალაკტიონ გიბიძის სახელობის ქუჩაზე მდებარე №24 სახლში. თავისი ცხოვრების უკანასკნელი წლები ვ. გუნიამ ამ სახლში გაატარა. შეიღებმა თითქმის ყველაფერი შემოინახეს: მისი საყვარელი საგნები, ძველებური ფრანგული ნაკეთობის პაგარა კარაბა, წიგნის თაროები, სადაც სხვა მრავალ მესამსხვერპლს წიგნთა შორის შექსპირის სამოთხეულია — იაკობ გოგებაშვილის საჩუქარი. „ვეფხისტყაოსნის“ ქართველი მსმენლისთვის გასულიყო. მთელი სიცოცხლე კითხულობდა ვ. გუნიას „ვეფხისტყაოსანს“... შავი ხის მცირე მომის მერხზე მოთავსებულია თურმე და ისე კითხულობდა...

კარაბაში, იქვე რომ ღახს, სახარება ინახებოდა. კვლავ — მხატვართა ნამუშევრები. საწერ მაგიდაზე — ძველებური სამკლავი, ვერცხლის ღარნაკი ფანქრებისა და კალმებისათვის... საფრთხე... სათვალვე, მუკი მუშები. ამ სათვალვეს მხოლოდ სცენაზე იმერებდა, რადგან სცენიდან არ შეიმჩნეოდა მისი ცალი მუშის თვალი... სურათების ალბომი, ასე გრადიციული იმ დროის საოჯახო ალბომი... აგრეთვე, როდესაც გადაღებული მისი სურათები — ოდესღაც ცოცხალი — მხატვართა სახეების ფოტოგრაფიები: ხარიგონ ფილიპიჩი, ე. ერისთავის კომპილიდან „დავა“, ბენ-აიბი კ. გუ-

კოვის „ურიელ აკოსტადან“, მარალი ლეჟვერი ვ. სერბის კომედიიდან „მადამ სან-კენი“, პეტრონიუსი პ. სენეკის ინსცენირებული რომანიდან „ვიდრე ჰეზელ, უფოლი“, კონსტანტინე ბაგონიშვილი ა. ეამბეგის „ქეთევან წამებულიდან“, მეფე ლირი, ოგელო, კარლ მორი მილერის „ეპილეზიდან“, ექიმი მტოკმანი პ. ისენის ამავე სახელწოდების დრამიდან, კერონი და ოლიდოსი სოფოკლეს „ანტიგონიდან“ და „ოიდიპოს მეფიდან“, ლუარსაბ თათქარიძე, — თოთარ-ბეგი ალ. სუშინთან, მათი „ლაღაგინი“... ვინ მოთელის ყველას რამდენი ავტორის, რამდენი ეპოქის, ეროვნების, სოციალური მდგომარეობის, მოქალაქეობრივი თვალსაზრისისა და ხასიათის აღმზიანის წინააღმდეგობებით აღსავსე ცხოვრების გზა გაუვლია ამ ერთ მსახიობს! რამდენი რამის ცოდნას, სულიერ და ფიზიკურ ძალთა როგორი ხარჯვას მოითხოვდა ესოდენ განსხვავებულ ადამიანთა სცენაზე განსახიერება!

წამყვანი გმირების განსახიერებით განხიერებული ვ. გუნიას მცირე, ეპიზოდურ როლებსაც თამაშობდა: ენდრეშის გოგონის „რევიმონში“, რუს მეუღლე ნიკიტას ვ. შალიკაშვილის „გადაბრუნებული მუხიანი“, ჯალალის უსიგეო როლიც თამაშობდა მილერის „მარიამ სკიპარგოში“. სპექტაკლი მისი დადგმული იყო, ნუ-

ორგანიზაციის საქმესაც კისრულობს — რეკისურას. ორასამდე წარმოდგენა დაუდგამს. მისთვის რეჟისურა, პირველ ყოვლისა, ავტორისეულ ჩანაფიქრში ჩაღრმავება, მისი წვდომა და ნაწარმოების დედაბრის სცენური ერთი თქმა იყო.

ბუნებით იყო ვ. გუნიას დაჯილდოებული ორგანიზატორის იმეოთი ნიჭით. ამიტომაც აკეთებდა ამდენ, ერთი შეხედვით სხვა და სხვა, სინამდვილეში კი ერთ დიდ საქმეს — ეროვნული თავისთავადობის შენარჩუნების უმნიშვნელოვანეს კერას, თეატრს უვლიდა. 900-იან წლებში ვ. გუნიამ შემოიღო ვ. წ. გამოსაცდელი წარმოდგენები. 1911 წელს, ლ. მესხიშვილიან ერთად დააარსა პირველი დრამატული კერის საქართველოში. საბარკველი ჩაუყარა ქუთაისის დრამატულ საზოგადოებას, საქართველოს ხელოვნების მუშაკთა პროფესიული კავშირის გამგეობის პირველი თავმჯდომარეც ვ. გუნიას იყო.

პრესასაც ჩინებულად ხელმძღვანელობდა. 1887 წელს მან დაიწყო „საქართველოს კალენდრის“ გამოცემა. ესაა მშენიერი, მრავალი საინტერესო ცნობისა და ლოკუმენტის მომცველი ელუსტრირებული წიგნი, თავისებური ენციკლოპედია, ცნობარი. მეოთხედი საუკუნის განმავლობაში ემსახურებოდა „საქართველოს კალენდარი“ ქართულ სა-

ნათელა ურუზაძე

პალმინა ბუნია



მოგალობლობას. მისი დიდივალდებულება და წაკითხვა დღესაც საინტერესოა. 1896 წელს თავის რედაქციით და საკუთარი ხარჯით დაიწყო გამოცემა „ცნობის ფურცლის“ გამოცემა. ეს იყო ყოველდღიური, პროგრესული მიმართულების პოპულარული გაზეთი. 1898 წელს შეიქმნა სკამბა. 1907 წელს მისი რედაქციით გამოდიოდა ყოველკვირეული იუმორისტული ჟურნალი „ნიმუდური“. ვ. გუნიას ამ გამოცემის ქართული თეატრს ემსახურებოდა.

მშფოთვარე, საინტერესო და ნაყოფიერი იყო ვ. გუნიას ცხოვრება. ეს აირეკლა ლექსებში, სხვადასხვა დროს რომ მიუძღვნიდა მისთვის. მისი სახე მხატვრებზე მეტოვინახეს — ლაღი გულიანობა და უჩა ჯაფარიძე. გამოქაჩნდა კი მხოლოდ ჭაბურღი. კინოფორმეც აისახა. 1913-1934 წლებში გადაიღეს ფილმები: „აკაკასის ომი და გუნიას ალბა“ (მამილი და ერეკლე II), „ამოდენარი“ (მეფის მამა), „არსენია ჯორჯიანი“ (გენერალი ბერძენი), „სურამის ციხე“ (დიდი ვეზირი), „მთის კანონი“ (შეხა, „ამიკი“ (ვერონიკა ქალის ქმარი), „გოტი (მეფე), „აბრეკი ბაური“ (ისმაილი), „ხანუმა“ (მკაცრი). ეკრანზე წუთიერი გაეღებებ ნათელს ხდის, რომ თავისი დიდი მინგანია ძალა მსახიობის კონომიუტოვანია. სწორედ ეს ქილინდა, ალბათ, შედეგობაში მისიელ ჭაბურღელს, როდესაც ამბობდა: „სახე კლასიკური ხილამაშის... რო-

გორც დიდი ქანდაკება, ვალერიან გუნიას ახლო მშენიერი ვერ გაიხიზება... იგი უნდა მორი მანძილიდან დაინახო... ჩემი ოცნება იყო ეს კაცი მენახა ცხოვრებაში, ხელით შევხებოდი“.

1917 წლის 29 აპრილს დიდი მეომარი აღინიშნა ვ. გუნიას შემოქმედების 35 წელი. ამ დღისათვის გამოიცა დასურათებული ალმანახი „მოდლობის დღე“. გამოქვეყნდა მისი მიძღვნილი წერილები, ლექსები, სურათები ცხოვრებასა და როლებში, უმნიშვნელოვანესი ცნობები მისი მოღვაწეობის შესახებ. 1947 წელს კი გამოიბოძა ვ. გუნიას დაბადებიდან 85 წლის აღსანიშნავი საღამო. 1953 წელს საქართველოს თეატრალურმა სამოგადოებრივმა კიდე ერთხელ გაიხიზნა დიდი მოღვაწე მისი დაბადებიდან 90 წლის გამო, ხოლო 1963 წელს დაბადებიდან 100 წლის თავი აღინიშნა.

ძალიან კარგად ხატავდა თურმე. უყვარდა ხატვა. საოცარია, მაგრამ მისი ნახატები არსად ჩანს, ხელმოწერა არაა იქნებ სადმე შემორჩენილი... სამაგიეროდ, ჩვენს ხელთაა ის, რაც ვ. გუნიას დაუწერია სასცენო ხელოვნების შესახებ: ისტორიული ნარკვევები, თეორიული წერილები, მოსამრეხანი ცალკეულ ხელოვნებაში შემოქმედების შესახებ. განსაკვირვებელია საკითხების სიმრავლე: თეატრი, დრამატურგია, რეჟერატორი, ხელოვნების ეროვნულობა, მსახიობის შემოქმედება, სცენური სიტყვა, ხასიათი, მაყურებელი, კრიტიკა, სცენური სიმართლე, რეჟისურა, ანსამბლი და კიდევ მრავალი სხვა.

...1862-1938 — ვიისულობა შემოიღერა დაუფო თბილისში, გალაკტიონ გიბიძის სახელობის ქუჩის №24 სახლის კედელს რომ ამოშენებეს. 76 წელი ისედაც არაა ცოცხალი, მაგრამ ისიც გაიხიზნა, რა წლებია — 1905, 1917, 1921... ძირეული გარდაცვალების ცხოვრებაში, ხელოვნებაში... კოტე მარჯანიშვილი, სანდრო აბშეგელი, თაობათა მერქინება, გვიდობები, საბუღალსწრო მეცოდნეობა, საბარკველი გამარჯვებანი... ეს კი უკვე უშეწოდ...

ვ. გუნიას არასოდეს ყოფილა ცხოვრებისა და ხელოვნებისაგან განმე გამდარი. მას ყოველთვის სირთულეები იმდებოდა.

1934 წელს ვ. გუნიას რესპუბლიკის სახალხო არტისტის საპატიო წოდება მიენიჭა. მრავალ მილოცვათა შორის განსაკუთრებით ყრადსაღებია ახალგაზრდულ კორპორაცია „დურგის“ ხელმძღვანელის, იმ დროს უკვე სახელმწიფო რეჟისორის, სანდრო აბშეგელის წერილი:

„რუსთაველის თეატრი უღრესად მაღალია შენი, როგორც საუკეთესო ბურჯის და იმედისა ქართული თეატრის ყველაზე სამინდელი ეპოქის დროს.“

შენმა მაღალირმა ხელმა პირველმა დაწლოვა მე ქართული სცენისათვის და ვეცდები არ შეგარცხვინო არც შენ და არც ჩვენი საყვარელი და სათაყვანებელი ჩვენი თეატრი. კიდევ ერთხელ ვილოცე წოდებას და პენსიას, როგორც სულ უმცირეს ჯილდოს, მიძღვნილი ჩვენი ქვეყნის სახელთ იმ სამინდელ მძიმე მოღვაწეობის გამო, რაც შენ გადაიბრუნე.

რუსთაველები გულწრფელად შემოგაძახებენ „ვაშა, ჩვენს ვალო“, „ვაშა, ჩვენს მამას“, „ვაშა ჩვენი ქართული თეატრის რაინდ“.

შენი ს. აბშეგელი“.

ვ. გუნიას იყო დიდი მსახიობი და ჭეშმარიტი სამოგადო მოღვაწე-იმდენად დიდი, რომ საქართველოს სახელმწიფო თეატრთა შორის ერთი — ფოთის სახელმწიფო თეატრი — მის სახელს ატარებს.

სურათებზე: ვალერიან გუნიას ვალერიან გუნიას — თეატრ-ბეგი (ალ. სუშინთან) შვილის „ლაღაგინი“.

გამოიცა

ნიკო ნაჭყალია



წამი მშობრარი
ზურაბ ანჯაფარიძე

წიგნი მეგობარზე

„თბილისი ვარსკვლავი“ მონაწილე, ან უმჯობესად მხილველი, ან პირველწყაროდ ვიცი, რაც წიგნი მაქვს მოთხრობილი. ზურაბთან ხანგრძლივად მეგობრობამ, მისმა დიდმა კაცობამ და შეუდარებელმა პროფესიონალიზმმა ამაღლებს ხელში კალამი და მიბიძგა მკითხველისთვის გაშენო მასთან დაკავშირებული მრავალი დეტალი.

დიდმა ილიამ გვიანდერბა: „აბა შეხედეთ სხვა ქვეყნებს, ერთი იმისთანა სახელოვანი კაცი არა კილოვით, რომ მის სახსოვრად ძველი არ ქეილდეთ აღმართული. რისთვის? სულ იმისათვის, რომ დიდმა და პაგარამ დაისხომოს თავისი სახელოვანი კაცი, სულ მუდამ თუალწინ იყოლის და მის მიბიძგას ეყდას“.

თუკი ვერ შევძლებთ ზურაბი-

სანირი სახელოვანი მამულიშვილებისათვის ბოესკების მოედნებზე აღმართვას, ჩვენს ვულებში მაინც დაუფლებათ მათ უკვდავების ძეგლები.

ვფიქრობ, ეს წიგნი ნაწილობრივ მაინც ხელს შეუწყობს ამის განხორციელებას“.

ამ წინათქმით იწყებს ახლახან გამოცემულ თავის წიგნს ბაგონი ნიკო ხაგიაშვილი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ზურაბ ანჯაფარიძის მეგობ-

გებს, გვიამბობს ზურაბ ანჯაფარიძის მოსკოვში ცხოვრების ეპიზოდებზე, გასტროლებზე, მეგობრებთან და კოლეგებთან, გამოჩენილ პარტნიორებთან ურთიერთობაზე, მის სახიათზე, კურთხევებზე კი. ბაგონი ნიკოსა და ზურაბ ანჯაფარიძის მეგობრობა ხომ სკოლის მერხიდან დაწყებულია. ალბათ, ამიტომაც იკითხება წიგნი ასე ლაღად და საინტერესოდ.

წიგნს ამშვენებს მომღერლის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ფოტომასალა.

„სმირად კითხულობენ, მაინც რამია ზურაბ ანჯაფარიძის ესოდენ დიდი წარმატებების საიდუმლოება? ამ კითხვაზე ბაგონი ივანე კომპოზიტორის სიტყვებით მიიწვია გიპასუხოთ: „თუ ვინდა გავთავაზოთ ზურაბ ანჯაფარიძის არაჩვეულებრივი საიდუმლოება, პირადად უნდა იცნოდე მას და მის მინაგან სამყაროს. მაშინ არ გავიკვირდებთ მისი დიდი მომღერლობა. მხოლოდ ზურაბისნაირი სულიერი სითბოს მქონე კაცმა შეიძლება გამოსცეს ისეთი სმენის დამატკბოებელი ჰანგები, როგორსაც მისი სიმღერისას ვისმენთ“. ასე ასრულებს ბაგონი ნიკო თავის წიგნს, რომლითაც, ჭეშმარიტად, თავისი წილი უკვდავებაშიაგო ქართული ერის სათაყვანო მომღერალს.

რუსუდანი
მუსიკალური

P. S. ავტორმა უარი განაცხადა ჰონორარის მიღებაზე, რამაც სხვა კეთილი ადამიანების ძალისხმევასთან ერთად საშუალება მისცა ანჯაფარიძის ოჯახს და ავტორს განეზოცვიელებინათ თავიანთი სურვილი, აღნიშნული წიგნი უსასყიდლოდ გადასცემოდო ზურაბის ახლობლებს და თავგანისმცემლებს.

რამა

თეატრი მეტეხის
აღმართზე

4 ოქტომბერს, მეტეხის აღმართზე, კერძო თეატრ „ძველ სახლში“ ახალი თეატრალური სემონი გახსნა: მუნიციპალური თეატრ „ძველი სახლისთვის“ ეს მესამე სემონია, ყოფილ „მეტეხის თეატრისთვის“ - 24-ე.

... ისე მოხდა, რომ შემოქმედებითად ყოველთვის საინტერესო მეტეხის თეატრი არსებობის 25 წლისთავის მიჯნაზე უბნაოდ აღმოჩნდა, ხოლო მისი დამაარსებელი და უცვლელი ხელმძღვანელი სანდრო მრეკლიშვილი კერძო თეატრის მფლობელი და რა გასაკვირია, რომ მშობელმა „ძე მეტეხის“ თავის ქუჩევე მიიღო და ხელფასებში კერძო და სახელმწიფო სტრუქტურების ერთიერთ-თანამშრომლობის საინტერესო მაგალითი შექმნა, რაც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას სწორედ თანამედროვე მოვლენების ფონზე იქნის...

... რთული დრო... სულიერი და მატერიალური საწყისების ჭიდილი... პრაგმატული შეგუება, ზნეობა თავს იცავს... დაუნდობელი, სასტიკი ორთაბრძოლა. ადამიანმა აღამიანური სახე უნდა შეინარსოს, მგლურ კანონებს არ ემონოს, არ გაეცხოველდეს!..

„მეტეხის თეატრი“ არასოდეს უფროსოდა თამაში, გაბედული სიგვეის თქმას არც ადრე და არც ახლა. ალბათ, ამან განაპირობა ახალი არჩევანი, „მარტორქები ორკესტრში“ - მუსიკალური ფანტაზიატორია ფედერაციო ფილმის ფილმის „ორკესტრის რეპეტიცია“ და ევენ იონესკოს პიესის „მარტორქის“ მოტივების შემადგენელი სანდრო მრე-

კლიშვილის ერთოქმედებიანი სექციალი.

სექციალის დამსწრე საზოგადოება ასეთი შეფასება მისცა:

გიგა ლორთქიფანიძე, რეჟისორი: - მესანიშნავი სექციალი დაიგა, მნიშვნელოვანი. ასეთი გიგის სექციალი ჯერ არ მინახავს. გახარებული ვარ სანდრო მრეკლიშვილის ასეთი წარმატებით. თეატრი იმდენად, ვითარდება, აღსანიშნავია საინტერესო გარემო, მსახიობთა პლასტიკა, გამომსახველობა...

... რეჟისორი ნამდვილი „მახეტროა“. და მაინც მარად ახალგაზრდა! ჭადრი შოშიტიშვილი, თბილისის მერი: - გრადიუალად ქალაქის მერია გვერდში უდგას თეატრს. იგი მეტეხურადებს იმსახივრებს, მაგრამ რითაც შეგვიძლია, იმით ვეხმარებით: თეატრი ქალაქის ბიუჯეტზე და ხელფასს ჩვენს იღებს. ქალაქს „ძველი სახლის“ სახით ნამდვილი თეატრი აქვს. იგი ორიგინალურიცაა - ეზოში გამართულმა ამფითეატრმა მეორე დარბაზი შექმნა მას. ქალაქის მერიას სანდრო მრეკლიშვილის სახით გემოვნებაში მეგობარი ჰყავს, ამიტომ გვსამოყვანს მის გვერდით ყოფნა. „ღია ამფითეატრი“ - ნამდვილი სინუქარია ჩვენი ქალაქისთვის და მის არსებობას ყველანაირი მხარდაჭერა სჭირდება.

ვალერი ასათიანი, საქართველოს კულტურის მინისტრი: - სანდრო მრეკლიშვილი ორიგინალური რეჟისორია. მისი თეატრი აქტიურობს თეატრია. სანდრო მრეკლიშვილი რეჟისორია, ასევე მრავალფეროვანია გარემო, სადაც სექციალი იმართება და ეს ახალმა დარბაზმა, - ამფითეატრმა და დადასტურა. საქართველოში 45-ზე მეტი სახელმწიფო თეატრია, მათ შორის, კერძო, რომლის ანაზღაურებაც ხელშეკრულების პრინციპზეა აგებული. მრეკლიშვილის თეატრი კერძოა. და იგი კარგად შეეგუა ახლებურ პირობებს. ის, რომ ჩვენს დღეს ღია ამფითეატრი გავხსენით, კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ სანდრო და მისი თეატრი თანამედროვე კერძო, ესთეტიკურ ღონეს ქმნიან. მას მხარს უჭერს და გვერდში უდგას ქალაქის მერია და, რა თქმა უნდა, კულტურის სამინისტრო.

ამ სევენებზე ბევრი სიაშოვნება მოგველის. ორგანიზაციის თვალსაზრისით ეს თეატრი ერთ-ერთი საინტერესო გამოვლინებაა. თვითონ ბაგონმა სანდრო მრეკლიშვილმა სიაშოვნებით აღნიშნა, რომ სექციალის წარმატება კომპოზიტორ ზურაბ ანჯაფარიძის მუსიკაზე განაპირობა: - ჩვენ თანამოაზრენი გახლავართ და წინ არაერთი ერთობლივი სამუშაო გველის. და საერთოდ, თუ თეატრის მოღვაწეობა ეხმარება ჩვენს ხალხს, ჩვენს ქალაქს ყოფითი პრობლემების დაგვიწყებაში, თუ მხენობას და იმედს უწერავს, - ჩვენთვის ეს უდიდესი პედნიერებაა. მაღლობა ყველას.

ია კალანდარიშვილი.

ლიბერატორული
თეატრი მოქმედებს

ხარაბაშელის ცენტრალური ბიბლიოთეკასთან არსებული ლიბერატორული თეატრი ნაყოფიერად წარმართავს თავის მუშაობას.

თეატრი ნადავ აწყობს შეხვედრებს ცნობილ ქართველ პოეტებთან და მწერლებთან, ხშირად იმართება ლიბერატორული თუ მხატვრული კითხვის საღამოები, შემოქმედებითი შეხვედრები, რომლებიც დიდი მოწონებით სარგებლობენ საზოგადოებაში. ამ დღეებში ხარაბაშელის კინოთეატრის შენობაში ლიბერატორულმა თეატრმა გამართა ნიკოლოზ ბარათაშვილისადმი მიძღვნილი შენობაში საღამო „სული ობოლი“.

სცენაზე გაცოცხლებული იყო ბარათაშვილის ეპოქა - XIX საუკუნისათვის დამახასიათებელი სალონური სტილი.

სცენას ამშვენებდა ეკატერინე და ნინო ჭავჭავაძეების, გრიგოლ და მაიკო ორბელიანების პორტრეტები, ყურადღებას იპყრობდა ტილო, - ის გაფრენილი მერანი, ბარათაშვილის ცხოვრების სიმბოლო!

საღამო მიჰყავდა რაიონული ბიბლიოთეკის გამგეს ოზა ვეფხვაძეს, რომელმაც დამსწრეთ გააცნო და წარმოუდგინა ბარათაშვილის ცხოვრება და შემოქმედება.

საღამოს მუსიკალურ ფონად გასდევდა ბარათაშვილის ლექსებზე შექმნილი სიმღერები, ხოლო დიდი მერაბიშვილი, თამაზ და ვასიკო კიკნაძეები, გიული ლომიძე, დამალებიც დიდი მოწონებით სარგებლობენ საზოგადოებაში.

ამ დღეებში ხარაბაშელის კინოთეატრის შენობაში ლიბერატორულმა თეატრმა გამართა ნიკოლოზ ბარათაშვილისადმი მიძღვნილი შენობაში საღამო „სული ობოლი“.

სცენაზე გაცოცხლებული იყო ბარათაშვილის ეპოქა - XIX საუკუნისათვის დამახასიათებელი სალონური სტილი.

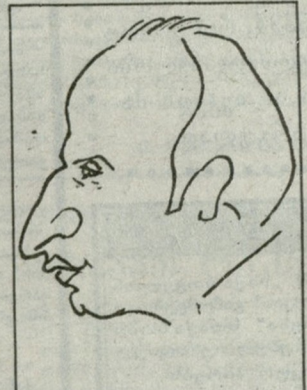
სცენას ამშვენებდა ეკატერინე და ნინო ჭავჭავაძეების, გრიგოლ და მაიკო ორბელიანების პორტრეტები, ყურადღებას იპყრობდა ტილო, - ის გაფრენილი მერანი, ბარათაშვილის ცხოვრების სიმბოლო!

პენრი შარიძაძე,
„სრ“, სპ. მწრ.

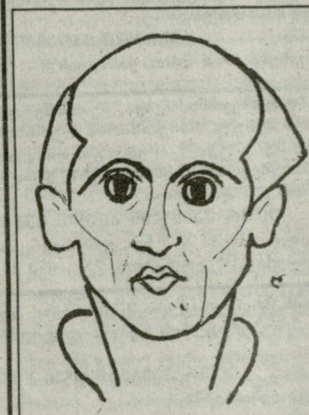
შტრიხები პორტრეტებისათვის



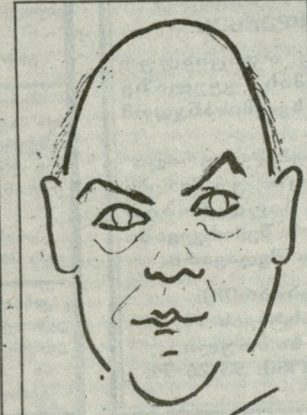
სანდრო მრეკლიშვილი.



ვასილ კიკნაძე.



აშენელი ვარსიშვილი.



ოთარ ბაგათშვილი.

გელა ლერბიშვილის მეგობრული შარეები.

სარედაქციო კოლეგია:
გურამ გოგიაშვილი, ნანა ღვინევაძე (რედაქტორი),
რუსუდანი მუსიკალური, ბიორგი ლალიაშვილი.

საპროფესიო

საბავშვო-მედიკალიზაციის

სამედიკალიზაციო

სამედიკალიზაციო

პროფესიონალი

„სამედიკალიზაციო“

და სს „თბილისი“

აღზარდებენ კონკურსის სს „თბილისის“ საპროფესიო-მედიკალიზაციის მარაგის შევსების მიზნით შემდეგი პირობებით:

— გაზრდის ღირებულება შემოღების შემდეგ დამატებითი იქნება ნიშნულად დამატებითი მთავრობის მიერ საქართველოსათვის 1997 წელს გამოყოფილი გრანტით 80 (რვა) მილიონი ლარიანი გულ-ღებების ოდენობით;

— კონკურსში მონაწილეობის მსურველებმა იურიდიულმა პირებმა წერილობითი განაცხადები საპროფესიო-მედიკალიზაციის „საქართველოს“ განყოფილების „და სს „თბილისის“ შესაბამის კომისიაში უნდა წარმოადგინონ ან. 25 ოქტომბრამდე.

შესაძლებელია სასოციალური-სამედიკალიზაციო საზოგადოებას „ელიტა“ დაკავშირება ბეჭედი, საიდენტიფიკაციო ნომერი 211335394, რის გამოც მისი ხელმძღვანელობა თვლის ამ ბეჭედს ძალადაკარგულად.

ყურადღება!

გაზრდა „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამოცემების „საპროფესიო-მედიკალიზაციის“ სთავაზობს დაინტერესებულ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს

„საპროფესიო საბავშვო-მედიკალიზაციის“

ბოლო, ოფიციალური გამოცემის ყველაზე იაფად, ხელმისაწვდომ ფასად.

გამსაღებელ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს დიდი რაოდენობით შესყიდვის შემთხვევაში გაენევით შეღავათი.

მისამართი:

მ. კოსტავას 14, მე-4 სართული. ტელეფონი: 93-26-99.

სსრკ-ს



ლევან ნაფეგარიძე

საქართველოს გეოლოგიური ინსტიტუტის დირექტორი, საპროფესიო-მედიკალიზაციის განყოფილების დირექტორი, საპროფესიო-მედიკალიზაციის განყოფილების დირექტორი, საპროფესიო-მედიკალიზაციის განყოფილების დირექტორი.

ლევან ნაფეგარიძე დაიბადა ქუთაისში 1946 წლის 26 ივნისს მოსამსახურის ოჯახში. საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო თბილისის იე.ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქიმიის ფაკულტეტზე, რომელიც წარმოსდგა 1964 წელს და ჩაირიცხა ასპირანტურაში ორგანული ქიმიის კათედრაზე. 1972 წელს ლევან ნაფეგარიძემ წარმატებით დაიცვა დისერტაცია ქიმიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად და იმავე წელს მუშაობა დაიწყო საქართველოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში მოგადი და არაორგანული ქიმიის კათედრაზე. იგი იყო ამ კათედრის უფროსი მასწავლებელი, დოცენტი, 1992 წლიდან დღემდე კათედრის გამგე. ამასთან ერთად პროფ. ლ. ნაფეგარიძე იყო უნივერსიტეტისა და ქიმიური და ბიოლოგიური გეოლოგიის ფაკულტეტის სამეცნიერო-საბჭოების წევრი და უნივერსიტეტის საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელი.

პროფესორი ლევან ნაფეგარიძე იყო უაღრესად ნიჭიერი, ფართო ლიბრალი და ურდოვანი მეცნიერი. კოორდინირებული ქიმიის დარგში მალაპროფესიულ დონეზე მსწრეობდა მრავალ დარგში. ბაგონ ლევანის ხელმძღვანელობით მომზადდა მრავალი საკანდიდატო დისერტაცია. მას გამოქვეყნებული ჰქონდა 5 სახელმძღვანელო და 50-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომი. რაოდენ დასაინათ, რომ არ დასცალდა საღოქტორო დისერტაციის დაცვა, რომელიც მას მზად ჰქონდა.

პროფესორი ლევან ნაფეგარიძე იყო სტუდენტ-ახალგაზრდობის მრავალი თაობის დირექტორი, მისი ლექციები ქიმიამ მალაპროფესიონალიზმისა და ნიჭიერების ნიშნად იყო.

საქართველოს გეოლოგიური უნივერსიტეტის მრავალათასიანმა კოლექტივმა, ჩვენი დედაქალაქის ფართო საზოგადოებრიობამ ქვეყანაში, ხალხში, მეცნიერებაში, ოჯახში, შეიღებულ და შეიღებულ მუხე უსაზღვროდ შეეყარებოდა დიდი გულის მამულიშვილი დაკარგა.

წარუშლელია ლევან ნაფეგარიძის ნათელი სხოვნა.

საპროფესიო-მედიკალიზაციის უნივერსიტეტის რექტორი; დირექტორი და პროფესორი ქიმიის ფაკულტეტში; სოციალური და არაორგანული ქიმიის კათედრა.

საქართველოს გეოლოგიური უნივერსიტეტის რექტორი, ქიმიური და ბიოლოგიური გეოლოგიის ფაკულტეტი და არაორგანული ქიმიის კათედრა მუშაობით იუწყება, რომ გარდაიცვალა მოგადი და არაორგანული ქიმიის კათედრის გამგე, პროფესორი ლევან ლიპიძის ძე ნაფეგარიძე და სამიძარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

მოსწავლე-ახალგაზრდობის რესპუბლიკური სახელის კოლექტივი იუწყება, რომ გარდაიცვალა ამავე სახელის ბავშვთა ქორეოგრაფიული ანსამბლ „გორდას“ ხელმძღვანელი, რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტი, დღეობის მედლის კავალერი

თინათინ ბიორგის ძე იმნაძე

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

საგანსაზოგო მშენებლობის სააქციო საზოგადოება „განსაზოგო“ თბილისის №2 სამშენებლო ფილიალის კოლექტივი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ მოულოდნელად გარდაიცვალა სამუშაოთა მწარმოებელი

ოლეგ პიოტრის ძე ბაღაშაძე

და სამიძარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს. პანაშვიდი 18 X 4 სთ. გამოსვენება 19 X 2 სთ. ჭიჭინაძის ქ. №23.

რევაზ, ლევან, კოტე ყიფიანები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა მამიდაშვილი

ქსენია პარაგანიშვილი

გამოსვენება 19 X 3 სთ. ყაზბეგის 8.

შვილები დარეჯანი, აკაკი, შვილიშვილები ლალო, თეონა, გიგო, და მავალი მეზუკე, სიძე ამირან ლურსმანაშვილი, რძალი თამუნა უშვერიძე, შვილი გიორგი კლდელი, დის შვილი ნანი შამათაძე, მძახალი ქვეყნა უშვერიძე, ბიძაშვილები, დედაშვილები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

თამარ პიოტრის ძე ასული მამაქაძე-ქანაშაძე

პანაშვიდი 19-20 X 5 სთ. გამოსვენება 21 X 2 სთ. ვაკე-ფშაველას პროსპექტი IV კვარტალი, 25 კორპ. II საღარბაშო.

თბილისის პროკურატურა მუშაობით იუწყება და თანაგრძნობას უცხადებს პროკურატურის ღვაწლის მუშაკს გივი ჯინჭარაძეს მეუღლის

თამარ მამაქაძე-ქანაშაძე

გარდაცვალების გამო.

სსრკ-ს



დავით ქაჯაია

საქართველოს ინჟინერ-კონსტრუქტორთა რიგებს გამოაკლდა ბრწყინვალე წარმომადგენელი, დამსახურებული რაციონალიზატორი და გამოგონებელი, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი, საქართველოს მინისტრთა საბჭოსა და საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭოს პრემიების ლაურეატი, თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის საინჟინერო-სამშენებლო კათედრის დირექტორის აქტიური მონაწილე და ამ კათედრის ხელმძღვანელი, დიდებული პედაგოგი და ახალგაზრდობის სანამუშაო აღმზრდელი, ქართველ პროექტანტთა ერთ-ერთი პატივდებული, ბრწყინვალე მოქალაქე და ინჟინერი, პროფესორი ლევან ილიარიძის ძე ქაჯაია.

ბაგონი დავითი დაიბადა 1912 წლის 15 აპრილს, მამინდელი ხონის რაიონის სოფ. გეგამურში. საშუალო განათლება მიიღო ხონში, 1935 წელს დაამთავრა თბილისის ინჟინერული ინსტიტუტის სამშენებლო ფაკულტეტი.

მას შემდეგ ბაგონმა დავით ქაჯაიამ განაღო ცხოვრების შესანიშნავი გზა, გზა დიდებული მოქალაქისა და ინჟინრისა.

ეს გზა იწყება თბილისში, საპროექტო ინსტიტუტ „საქსპროექტში“, შემდგომ იგი ქალაქ ბათუმში საპროექტო ორგანიზაციის მთავარ ინჟინერ-პროექტორად, ხოლო 1945 წლიდან კვლავ უბრუნდება თბილისს და მუშაობს უფროს კონსტრუქტორად საპროექტო ინსტიტუტ „საქსპროექტში“, შემდგომ ხდება საპროექტო ინსტიტუტ „თბილქალაქპროექტის“ მთავარი კონსტრუქტორი. პარალელურად ეწევა სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში, ჯერ მასწავლებლად, ხოლო 1960 წლიდან მას ნიშნავენ აკადემიის საინჟინერო-სამშენებლო კათედრის ხელმძღვანელად.

ბაგონი დავით ქაჯაია არის საქართველოში მთელ რიგ ისეთ მონაწილეთა კონსტრუქციული გზაქვეყნების ავტორი, რომლებიც გამოირჩევიან სიხალისით და ორიგინალურობით, მათ შორის:

თბილისში – სპორტის სახალხო, რადიოსა და გელეხელების შენობა, სასტუმროები „ივერია“, „აქარა“, სამხატვრო აკადემიის მალლი-კორპუსი, გადსურეები – ქ. კრასნოიარსკის ცირკის შენობის, წყალგატეხის საბავშვო შენობის, ქ. ბათუმის დღეფინარეუმის, აგრეთვე, სასტუმრო „სომხეთის“ თოთხმეტსართულიანი შენობა ქ. კიროვკა-ში, რომელშიც ყოველგვარი დამაინების გარეშე აიგანა ცხრაბალიანი მიწისძვრა, ხიდები მდ. მაჭახელასა და ჭოროხზე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრემიუმის შენობა, „ცეკაშვილის“ აღმინისტრაციული კორპუსი, მთელი რიგი საცხოვრებელი სახლები და სხვა მრავალი.

ეს მხოლოდ ნაწილობრივი ჩამონათვალია იმ დიდი ღვაწლისა, რომელიც დასდო თავის ქვეყნის ბაგონმა დავით ქაჯაიამ.

ამ დიდი ღვაწლის ინჟინერ-კონსტრუქტორის, შესანიშნავი აღამაინისა და პედაგოგის, ბრწყინვალე პიროვნების ნათელი სხოვნა მარად დარჩება მისი აღმზრდელისა და მისი გალანგის თავყანის-მეგობრთა გულში.

საპროფესიო-მედიკალიზაციის უნივერსიტეტის რექტორი; დირექტორი და პროფესორი ქიმიის ფაკულტეტში; სოციალური და არაორგანული ქიმიის კათედრა.

საქართველოს ურბანიზაციისა და მშენებლობის სამინისტრო ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი, მრავალი პრემიის ლაურეატი, რაციონალიზატორი და გამოგონებელი, პროფესორი

დავით ილიარიძის ძე ქაჯაია

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

მეუღლე რამაზ მაჭავარიანი, შვილი თამუნა მაჭავარიანი, სიძე ფრიდონ (ხათო) მიქელაძე, შვილიშვილები ევგენი, სალომე მიქელაძე-ბი, მძახლები ნაილი, ჯემალ მიქელაძე, ბიძაშვილები, ბიძაშვილები დიდი, ლიანა გაბრიელიძე, შვილი ნანა კანდელაკი ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

თამარ მაჭავარიანის ძე ასული მამაქაძე-ქანაშაძე

პანაშვიდი 19, 20 X 5 სთ. გამოსვენება 21 X 3 სთ. კოსტავას ქ. №54.

მძახლები ნაილი, ჯემალ მიქელაძე, მარიკა, სამა ნუფლოვები იუწყებიან

თამარ მაჭავარიანის ძე ასული მამაქაძე-ქანაშაძე

გარდაცვალების გამო.

თბილისის პროკურატურის თანამშრომლები იუწყებიან

თამარ მაჭავარიანის ძე ასული მამაქაძე-ქანაშაძე

გარდაცვალების გამო და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

მეუღლე თამარ მურვანიძე, შვილები გიორგი, ლაშა, ძმები მერაბი, მალაქა, რძალი ნელი ბარათელი, მარინა ჟორდანიანი, ძმისწულები ია, რემო, ეკა, მაია, ცოლისძემა ლალი, სოფიკო ოჯახებით, ბიძები ირაკლი მირიანაშვილი, თენგიზ მაჭავარიანი, ბიძაშვილები მაია, თამარი, დედაშვილები ლევან, დიმიტრი, შაშა მაჭავარიანები, სიმამრი მიხეილ მურვანიძე იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

დავით რევაზის ძე მირიანაშვილი

პანაშვიდი 19, 20 X 5 სთ. გამოსვენება 21 X 3 სთ. იაკობ ნიკოლაძის ქ. №7 II საღ.

საქართველოს რესპუბლიკა

САКАРТВЕЛОС РЕСПУБЛИКА
SAKARTVELOS RESPUBLIKA

გამომცემელი - შპს „პრესა“

სარედაქციო კოლეგია: არმან სანაშაძე (მთავარი რედაქტორი), მახატაშაძე პაპიძე, ალექსანდრე ნაწილი, ნანა ბარათაშვილი, ანდრე ბა-სილია, გიორგი გიორგიშვილი, რუსუან ლორთქი-შანიძე, არმან მანგალაძე, გიორგი მინდრაშვი-ლი, რუსუან რუსა, სპარტაკ ქოშულია, მისილი ჭკუასელი, ბალარ ხაბიძე, ოთარ ხუთიშვილი.

ნომრის მონიშნა
რედაქტორი
ნანული
ბარათაშვილი.

რედაქციის მისამართი:
380096, თბილისი,
მ. კოსტავას ქ. №14.
ტელ: 99-73-24.
სარედაქციო განყოფილე-
ბა — ტელ: 93-28-13.

ინფორმაცია 66434